

BULETINUL ȘTIINȚIFIC AL UNIVERSITĂȚII TEHNICE DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

tsci
CENTRUL DE
TRADUCERE
SPECIALIZATĂ ȘI
COMUNICARE
INTERCULTURALĂ

Universitatea Tehnică de Construcții București
Departamentul de limbi străine
și comunicare

SERIA:

LIMBI STRĂINE ȘI COMUNICARE

Volumul XV Nr. 2/2022

COLEGIUL DE REDACȚIE / EDITORIAL BOARD

Redactor șef / Editor-in-Chief

Marina-Cristiana ROTARU, Universitatea Tehnică de Construcții București

Consiliul științific / Scientific Committee

Cecilia CONDEI, Universitatea din Craiova

Bernard DARBORD, Université Paris Ouest Nanterre La Défense

Sorin GĂDEANU, Universitatea Tehnică de Construcții București/Universität Wien

Tsvetelina HARAKCHIYSKA, Universitatea „Angel Kanchev” din Ruse

Wojciech KLEPUSZEWSKI, Politechnika Koszalińska

Zoia MANOLESCU, Arizona State University

Manuel MOREIRA DA SILVA, Instituto Superior de Contabilidade e Administração do Porto

Felix NICOLAU, Universitatea Tehnică de Construcții București, membru al Uniunii Scriitorilor din România

Ileana Alexandra ORLICH, Arizona State University

Alexandra ODDO, Université Paris Ouest Nanterre La Défense

Jean PEETERS, Université de Bretagne-Sud

Angela SOLCAN, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

Redactor executiv permanent / Permanent Executive Editor

Mălina GURGU

Tehnoredactare, design și copertă / Desktop publishing, design and covers

Mălina GURGU

ISSN 2537 - 5040

ISSN-L 2068 - 8202

ADRESĂ / ADDRESS

Bd. Lacul Tei 124

020396 București, România

Tel. +40 21 242 54 32

Fax +40 21 242 07 81

e-mail: lsc@utcb.ro

**BULETINUL ȘTIINȚIFIC AL UNIVERSITĂȚII
TEHNICE DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI**

Seria:

**Limbi străine și
comunicare**

THEMATIC ISSUE

ETHICS AND ACADEMIC INTEGRITY

Vol. XV

Nr. 2/2022

**ISSN 2537 - 5040
ISSN-L 2068 - 8202**

CONSPRESS

BUCUREȘTI

Disclaimer

With respect to documents available from this journal neither UTCB nor any of its employees make any warranty, express or implied, or assume any legal liability or responsibility for the accuracy, completeness, or usefulness of any information, apparatus, product, or process disclosed.

Reference herein to any specific commercial products, process, or service by trade name, trademark, manufacturer, or otherwise, does not necessarily constitute or imply its endorsement, recommendation, or favouring by the UTCB.

The views and opinions of authors expressed herein do not necessarily state or reflect those of UTCB, and shall not be used for advertising or product endorsement purposes.

CUPRINS – CONTENTS

***PREZENTAREA NUMĂRULUI TEMATIC – INTRODUCTION TO THE THEMATIC ISSUE* 7**

ARTICOLE - ARTICLES

Mirel ANGHEL

Sursele de documentare online și etica citării (Online research and the ethics of citation) 11

Victor-Alexandru BRÎNCOVEANU

Încălcări ale principiilor etice în limbajul studenților străini (Violations of ethical principles in the language of foreign students) 17

Raluca GHENȚULESCU

Teaching ethics in extracurricular contexts 29

Cristina HERLING

Etica și integritatea academică. O abordare terminologică (Ethics and academic integrity. A terminology-based approach) 46

Marinela Doina NISTEA

Exigențe etice în cercetarea științifică (Ethical requirements in scientific research) 54

Marina-Cristiana ROTARU

Favoritism in the working environment – a short review 63

RECENZII DE CARTE - BOOK REVIEWS

Carmen ARDELEAN

Avornicesei, O. (2022). *A Practical Course for Simultaneous Interpretation. Sample Speeches and Practical Activities for the Use of Second-Year M.A. Students in Specialised Translation and Interpretation (MATIS)*. București: Editura Conspress. 73

RECENZII DE FILM - FILM REVIEWS

Marina-Cristiana ROTARU

Eyre, R. (film director) and Kenworthy, D. (film producer). (2018). *The Children Act*. [Motion picture]. United Kingdom and United States: A24, DirecTV, FilmNation Entertainment, BBC Films. 79

**DESPRE NUMĂRUL TEMATIC –
ABOUT THE THEMATIC ISSUE**

This issue is dedicated to Applied Ethics, a subject that has been taught for several years in the Technical University of Civil Engineering Bucharest, as part of the national higher education curriculum. It publishes selected papers presented during the first colloquium organised by the Research Centre in Applied Ethics in November 2022.

The Editors

The first colloquium of the Research Centre in Applied Ethics (CCEA) on "Implications of Ethics in the Academic Environment" was held online on 18 November 2022. The CCEA colloquium brought together academics from the Technical University of Civil Engineering Bucharest (UTCB), members of the CCEA, students from the Master's Degree in Specialized Translation and Interpretation, as well as academics from the Institute of Romance Studies of the University of Vienna, Austria.

In his opening speech, the President of the UTCB Senate, Alexandru Aldea, stressed the particular importance of this research topic in the current context of Romanian higher education and the openness of the UTCB towards strict compliance with all ethical principles involved in the work of the academic community of the university. Aldea underlined the importance of the work carried out by the members of the CCEA and the contribution made by such scientific events to the awareness of the challenges that higher education faces today. Florin Băltărețu, UTCB Vice Rector for scientific research and international relations, also mentioned the great importance of research activities on applied ethics, the founding of the CCCEA being an important step in this direction.

Other speakers at the colloquium were Daniela Țăpuși, Dean of the Faculty of Engineering in Foreign Language (FILS), Ilinca Năstase, Director of the UTCB Doctoral School and Mirel Anghel, Director of CCEA.

The proceedings started with Cristiana Verona Croitoru's presentation, entitled "What is ethics in research and why is it important?" The plenary session, moderated by Raluca Ghențulescu, included other interesting presentations demonstrating the interest of CCEA members in Applied Ethics. The topics addressed by the academics were: Mirel Anghel – "Online documentation sources and citation ethics", Marinela Doina Nistea – "Ethical requirements in scientific research", Raluca Ghențulescu – "Teaching ethics in extracurricular

contexts”, Sorin Gădeanu – “Humboldt versus Bologna: humanist university versus corporate university”, Marina-Cristiana Rotaru – “Ethics in the humanities and its benefits”, Petrea Lindenbauer – “How has the student changed after Corona?”

Students of the Master's Degree in Specialized Translation and Interpretation also registered in large numbers, with presentations included in the “Students” section. These presentations sparked productive discussions on the topic of Applied Ethics, bringing a fresh perspective to the issue of ethics in higher education. The topics addressed by the master students covered a wide range of concerns in the field of applied ethics: Andra Cosmina Baciú – “Fighting plagiarism and other possible violations of academic ethics”, Izabela-Elena Bucur – “Ethics of the teaching-evaluation process. The teacher's conduct in relation to the student and vice versa”, Roxana-Elena Diaconu – “Research from an ethical perspective”, Valentina Vicleanu – “Plagiarism, a means of modern deception”, Liliana-Andreea Munteanu – “Defining plagiarism”, Bianca-Maria Iliuță – “Ethics of the teaching-evaluation process”, Geanina-Elena Șerbănoiu – “Ethics, diversity and etiquette in the evaluation process”.

The colloquium of the CCEA has led to a fertile exchange of scientific ideas and has shown the interest of the academic community in Applied Ethics, being at the same time the start of a series of scientific events of this research centre.

Mirel ANGHEL, director of CCEA

ARTICOLE – ARTICLES

SURSELE DE DOCUMENTARE ONLINE ȘI ETICA CITĂRII

(ONLINE RESEARCH AND THE ETHICS OF CITATION)

Mirel ANGHEL

Abstract: This article aims at presenting the main types of online sources used when writing a scientific paper and also the instances in which the ethics of citation is compromised by various factors. This paper also presents the ethical implications of the citation process and the most common mistakes authors make in citing online sources, especially those which were not properly formatted.

Keywords: *online sources; online research; database; citation; ethics of citation*

Introducere

Efortul de documentare pe care scrierea unei lucrări științifice îl presupune implică numeroase surse primare sau secundare folosite de autori. Pe lângă cele clasice, sursele de documentare online sunt utilizate din ce în ce mai mult în prezent. Avansul tehnologic extraordinar la care asistăm ne pune practic la dispoziție resurse online nelimitate, a căror folosire trebuie însă însoțită de o responsabilizare mai mare a autorilor.

După cum bine se știe, lipsa unor reglementări asupra mediului online și un control limitat asupra respectării drepturilor de autor sunt unele dintre principalele provocări pe care le întâmpinăm în prezent.

Folosirea surselor de documentare online poate aduce numeroase beneficii:

- accesarea facilă a conținutului;
- consultarea oricărei surse într-o perioadă de timp foarte scurtă;
- scrierea rapidă a unei lucrări științifice și o referențializare eficientă a surselor folosite datorită programelor specializate ce pot fi integrate în platformele din mediul online (baze de date internaționale);
- folosirea eficientă a resurselor implicate în documentarea și scrierea unei lucrări științifice.

La lista de mai sus ar putea fi adăugate multe alte avantaje, însă și probleme aduse de sursele de documentare moderne, la care oricine poate avea acces

din orice colț al lumii. O bună cunoaștere a metodelor de citare a surselor folosite, precum și responsabilizarea etică a autorilor pot ajuta în prevenirea unor probleme precum plagiatul, autocitarea sau citarea inconsecventă a surselor de documentare folosite în scrierea unei lucrări științifice.

1. Surse de documentare online

Pentru întreprinderea unei cercetări științifice de calitate, folosirea surselor online se dovedește a fi atât un avantaj, cât și un neajuns (dacă aceste surse nu sunt folosite în mod corect, fără cunoașterea unor reguli importante ce vizează buna lor gestionare). Încă de la începutul efortului de documentare, autorul trebuie să se asigure că sursele online pe care intenționează să le folosească respectă toate standardele științifice de calitate și prezintă un grad ridicat de încredere. Sursele de documentare online se pot clasifica în:

- baze de date internaționale;
- depozite digitale instituționale;
- biblioteci digitale;
- dicționare și enciclopedii.

Dintre acestea, bazele de date internaționale s-au dezvoltat foarte mult de-a lungul ultimilor ani. Conținutul științific de calitate pus la dispoziția cercetătorilor și instrumentele de lucru disponibile pe aceste platforme explică de la sine preferința utilizatorilor pentru bazele de date internaționale. Indexarea publicațiilor științifice de către bazele de date internaționale este, în primul rând, un proces calitativ.

În primul rând, trebuie spus că filtrele prin care trec aceste publicații atunci când sunt supuse evaluării în vederea indexării restrânge destul de mult numărul publicațiilor care ajung efectiv să fie indexate. În al doilea rând, procesul „peer review” („evaluare colegială”) la care sunt supuse articolele publicate în revistele științifice rafinează calitatea acestor contribuții.

Folosirea surselor de documentare online implică și o responsabilitate mai mare pe care autorii trebuie să și-o asume. Dat fiind faptul că mediul online este expus perspectivei schimbării și actualizării repetate a conținutului, este necesară o foarte bună referențializare a acestor surse, inclusiv o „ancorare” temporală a citării lor.

Avantajul principal al surselor de documentare online este dat de rapiditatea accesării lor și implicit de scurtarea timpului de lucru pentru autori. Astfel, devine explicabil faptul că sunt folosite cu preponderență surse în format

electronic în detrimentul celor clasice (cărți, reviste științifice sau alte publicații pentru care este nevoie de un efort de documentare mai mare). O documentare corectă, care să respecte standardele de calitate în domeniu, dar și etica cercetării, se poate baza pe următoarele surse:

- cărți electronice (în diferite formate: .pdf, .mobi, .epub etc.);
- articole în format electronic publicate în publicații periodice, consultate pe site-urile acestora și eventual în baze de date internaționale;
- articole/pagini ale unor site-uri de specialitate, unele aparținând publicațiilor științifice în format tipărit.

În cazul surselor enumerate mai sus, dacă sunt respectate regulile de citare, posibilitate apariției unor erori este destul de mică. Însă, nu același lucru se poate spune despre cărțile în format electronic provenite din scanarea celor tipărite (rezultat obținut cu ajutorul tehnologiei OCR – Optical Character Recognition – tehnologie ce permite extragerea textului din documente scanate).

Este responsabilitatea autorului care folosește astfel de surse de documentare să le referențializeze corect, fără erori, oferind toate detaliile necesare pentru ca aceste surse să poată fi accesate cu ușurință de către oricine. Erorile de formatare sau așezare în pagină ale acestor documente în format electronic ar putea fi un impediment important în citarea lor și ar face foarte dificil efortul de consultare de către alți cercetători.

2. Etica citării

Un aspect foarte important al scrierii unei lucrări științifice se referă la citarea surselor folosite. În general, citarea unei surse vine natural în „curgerea” logică a unui articol în care se folosește, așa cum este firesc, și contribuția unor autori care au cercetat aceeași temă. Folosirea ideilor unui autor face necesară și citarea lui. Nu numai menționarea exactă a contribuției unui alt autor, indicată prin ghilimele, necesită citarea sursei, ci și parafrizarea cuvintelor sau a ideilor acestuia.

Zestrea științifică foarte bogată ne obligă să fim selectivi în alegerea surselor de documentare și citarea acestora, folosind în principal trei filtre de selecție: relevanța contribuției altor autori, calitatea contribuției lor și disponibilitatea lucrărilor respective.

În sens larg, etica citării implică obligativitatea impusă autorului unei lucrări de a acorda creditul necesar celor care au studiat înaintea sa aceeași temă sau unele teme conexe. Această obligativitate este una de bază, însă din ea derivă și alte implicații de care autorii ar putea să nu fie conștienți în unele cazuri. Citarea poate implica o serie de practici incorecte, mai mult sau mai puțin voite, dintre care pot fi menționate următoarele:

- autocitarea;
- citarea preferențială bazată pe „reciprocități” cu alți cercetători, eventual de la alte publicații „prietene”;
- citarea orientată spre anumiți recenzori sau superiori din punct de vedere ierarhic, în vederea obținerii unor avantaje;
- citarea selectivă a anumitor autori, în special a celor cu o contribuție științifică ce e considerată inferioară (D’Angelo, 2012: 3);
- citarea discriminatorie pe criterii de gen (Nature Physics, 2022).

Citarea contribuției altor autori pe a căror muncă s-ar putea baza într-o măsură variabilă chiar munca noastră de cercetare este absolut esențială, căci ea reprezintă unul dintre factorii ce contribuie la progresul științific. Omiterea, intenționată sau neintenționată, a altor contribuții din domeniul în care noi ne desfășurăm activitatea, reprezintă o încălcare a eticii cercetării.

Citarea corectă și referențializarea transparentă a surselor folosite în scrierea unei lucrări științifice aduc prestigiu unui autor și conferă credibilitate scriiturii sale. Însă, atunci când folosim surse de documentare online, ne putem lovi de dificultăți în citarea lor. Aceste dificultăți provin din tipologia diferită a surselor respective, în ciuda regulilor clare prescrise de stilurile de citare. Însă, e bine de știut că pot exista și practici îndoielnice în citarea surselor (US Department of Health and Human Services, f.d.), dintre care putem enumera:

- evitarea menționării unor alte contribuții sau idei care contrazic punctul de vedere al autorului;
- autocitarea sau citarea unor autori din cercul restrâns al unui alt autor, cu scopul de a crește factorul de impact al unei publicații sau de a beneficia de citări;
- citarea articolelor publicate în anumite jurnale care sunt ulterior indexate în baze de date internaționale, astfel

încât să se crească factorul de impact al publicației în cauză.

În practică, se constată abateri importante de la bunele practici ale citării, chiar și în cazul unor publicații prestigioase. Autorii unui studiu de specialitate (Aronsky et al., 2005) au constatat numeroase inconsecvențe în urma analizării unui număr de 37 de articole științifice. Printre acestea se numără erorile semnalate la: autori (39%), numele revistei (31,2%), titlu (17,7%), pagină (7,4%), an (3,5%), volum (1,3%). De asemenea, toate prezentau numeroase erori în redactarea bibliografiei.

Astfel de erori ar putea fi cauzate de numeroși factori, printre care s-ar putea număra și folosirea incorectă a programelor de gestionare a referințelor bibliografice. Automatizarea tot mai pronunțată a acestui proces și revizuirea insuficientă a articolelor pot avea drept rezultat astfel de inconsecvențe.

Concluzie

În scrierea lucrărilor științifice este nevoie de asumarea unei responsabilități mai mari atunci când sunt utilizate surse ce provin din mediul online. Preponderența utilizării lor în prezent, datorată în principal folosirii bazelor de date internaționale, aduce cu sine necesitatea citării corecte și complete a acestor surse de documentare. În plus, citarea surselor online implică și aspecte etice ale citării, lacunele și erorile intenționate sau nu, din unele lucrări științifice afectând calitatea lor în ansamblu.

Bibliografie

- Aronsky, D. et al. (April 2005). Accuracy of References in Five Biomedical Informatics Journals. *Journal of the American Medical Informatics Association*, 12(2), 225-228.
- D'Angelo, J. (2012). *Ethics in Science: Ethical Misconduct in Scientific Research*. New York: CRC Press, Taylor&Francis Group.
- Ethically Questionable Citation Practices. (n.d.). Consultat la adresa <https://ori.hhs.gov/ethically-questionable-citation-practices>.
- Just citations. *Nature Physics* 1131(18). <https://doi.org/10.1038/s41567-022-01803-9>.
- Turabian, K. (2007). *A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations*. Chicago, London: The University of Chicago Press.
- US Department of Health and Human Services. (n.d.). Ethically Questionable Citation Practices. Consultat la adresa <https://ori.hhs.gov/ethically-questionable-citation-practices>.

Waddingham, A. (2014). *New Hart's Rules: The Oxford Style Guide*. Oxford University Press.

About the author

Mirel ANGHEL is an Associate Professor, Ph.D., at the Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania.

E-mail: mirel.anghel@utcb.ro

ÎNCĂLCĂRI ALE PRINCIPIILOR ETICE ÎN LIMBAJUL STUDENȚILOR STRĂINI

(VIOLATIONS OF ETHICAL PRINCIPLES IN THE LANGUAGE OF FOREIGN STUDENTS)

Victor-Alexandru BRÎNCOVEANU

Abstract: In the current research, based on a questionnaire, we aim to observe how people who learn Romanian as a foreign language acquire characteristic lexical structures of verbal conflict. The acquisition of a foreign language is primarily based on the standard register (current), as the intention is to acquire the literary version of the language. Learning manuals respect ethical principles. However, in order to have efficient, natural and connected communication with as many types of affect as possible, the foreign speaker needs to master aspects of colloquial language, among which are those characteristic of verbal aggression. In this sense, we will try to observe both a series of stages that speakers who learn Romanian as a foreign language go through in the acquisition of aggressive language, and the existence of a potential communicative style promoted by this category of speakers.

Keywords: *ethics; aggression; orality; creativity; acquisition*

Introducere

Urmărind „Codul de etică și deontologie profesională universitară” al UTCB, observăm că acesta promovează valori ca respectul, toleranța și politețea. Raluca Ghențulescu (2019) afirmă că membrii comunității academice consideră că educația trebuie să se bazeze pe un set bine definit de valori morale, astfel încât s-au inclus și definit în codurile de etică și în regulamentele universităților din țară și din străinătate noțiuni referitoare la integritatea mediului universitar. Printre noțiunile promovate, libertatea de exprimare ocupă un rol important, fiind condiționată de folosirea „unui limbaj decent, lipsit de vulgaritate”. În acest sens, când discutăm despre predarea limbii române pentru străini, principiile etice sunt piatră de temelie, studenții fiind învățați varianta literară a limbii române, focusul fiind pe politețea pozitivă. Însă, din dorința de a achiziționa un limbaj cât mai racordat la realitățile limbii, studenții, prin diferite mijloace extrauniversitare, încalcă principiile etice promovate la cursuri și încearcă preluarea unor noi structuri lingvistice care să le permită utilizarea limbii române și în cadrul conflictului verbal.

Chiar dacă este aflat la limita comunicării, conflictul verbal oferă cercetătorului nenumărate direcții de analiză, fiind un domeniu strâns legat de inventivitatea

vorbitorilor. Când discutăm despre conflict și agresivitate în limbaj, nu putem trece peste existența acelor structuri lexicale, puternic încărcate pragmatic, cunoscute în rândul vorbitorilor sub termenul generic de înjurături. În lingvistica românească, agresivitatea a fost abordată de mai mulți cercetători, dintre care amintim Zafiu (2000), Ganea (2007), situația particulară a înjurăturii fiind analizată, mai mult din perspectivă morfo-sintactică în Schöller (1972) sau Gheorghias (2002). Acest tip de expresie prin înjurături ajunge să fie integrat în diverse cercetări lingvistice cum ar fi Battistella (2005) sau Boromisza-Habashi (2015) în categoria conceptului de **bad language**.

Astfel, în cercetarea prezentă, vom privi agresivitatea verbală ca parte a comunicării care poate aluneca în afara limbajului standard (Zafiu, 2000). Pentru o persoană care învață limba română ca limbă străină, aspectele ce vizează conflictul sau agresivitatea ajung să fie marginalizate în materialele de studiu, din considerente etice. În general, manualele și materialele auxiliare de învățare a unei limbi străine se axează pe latura pozitivă a comunicării, fiind ghidate, de multe ori, după modelul lui Grice (1975) al cooperării conversaționale, având în vedere aspectele pozitive ale transmiterii de informații. În aceste condiții, dacă vorbitorii de limba română ca limbă străină ar utiliza numai manuale de învățare, ar ajunge să învețe și să folosească limba doar prin raportare la politetea conversațională care respectă principiile etice. Astfel, depășind materia învățată din manualele de studiu, din curiozitate, și din dorința de a putea transmite afecte cât mai diverse, incluzând și afectele negative, vorbitorii străini ajung să dezvolte mecanisme prin care pot asimila mărci lingvistice caracteristice agresivității verbale. Procedul poate fi asemănat, într-un mod simplificat, cu felul în care un copil nativ ajunge să preia acest tip de vocabular. Desigur că diferențele sunt destul de mari, în limbajul copiilor sau al tinerilor existând diverse nuanțe de natură cognitivă ce ajută la îmbogățirea vocabularului agresivității verbale. În cazul persoanelor care învață limba română ca limbă străină, presupunem că achiziția se realizează mimetic, prin expunerea vorbitorilor la diverse contexte de comunicare. În lipsa unui spirit al limbii și al unui fundal socio-cultural românesc, vorbitorii care învață limba română nu au posibilitatea, în primă fază, de a compune structuri complexe, percepute de nativi ca „structuri acceptate” (Constantinescu și Stoica, 2020). Astfel, putem aduce în discuție, existența unui anumit stil al vocabularului agresivității, promovat de vorbitorii de limba română ca limbă străină.

Ultimele cercetări lingvistice care au la bază agresivitatea verbală, arată că acest tip de limbaj este parte a fenomenului de **bad language**, putând fi

considerat un nou domeniu lingvistic (Nassenstein și Sorch, 2020). Fenomenul **bad language**, așa cum este înțeles în lingvistica internațională (Battistella, 2005, Sosa, 2018), poate fi definit în cercetările românești prin mai multe concepte teoretice, care au la bază atât agresivitatea verbală, cât și limbajul colocvial. În cercetarea prezentă, **bad language** este înțeles ca tip de comunicare aflat în opoziția comunicării standardizate de principiile etice.

Cel mai probabil, în fiecare limbă există agresivitate verbală, dată fiind natura afectivă a omului. Transmiterea agresivității verbale se realizează prin structuri lexicale și expresii diferite, în funcție de fundalul istorico-cultural. Joseph Farquharson (2020), apelând la analiză diacronică, observă cum unii termenii din jamaicană își schimbă sensul și devin caracteristici agresivității, în funcție de realitățile sociale. Astfel, afirmația celebră a filosofului Ludwig Wittgenstein din *Tractatus Logico-Philosophicus* (2012), „Limitele limbii mele sunt limitele lumii mele”, poate sintetiza foarte bine modul în care limbajul agresivității funcționează într-o limbă, fiind în strânsă legătură cu evoluția socio-culturală a comunității de vorbitori.

Din studiul aflat la începutul corpusului realizat de Mihaela Constantinescu și Gabriela Stoica (2020) aflăm că într-o cercetare pe baza unui corpus preluat de la vorbitori non-nativi poate exista o problemă a controlului informației din cauza presiunii exercitate asupra respondenților. Astfel, răspunsurile pot a nu corespunde realității lingvistice a respondenților. Având în vedere natura întrebărilor chestionarului nostru, axându-ne pe aspectele tabu ale limbii, presupunem că, în unele cazuri, necompletarea unor spații poate fi și din cauza autocenzurii.

Cu toate acestea, presupunând că respondenții nu sesizează intensitatea unor anumite forme, considerăm că răspunsurile oferite reprezintă principalele structuri învățate de vorbitori, chestionarul funcționând ca un **brainstorming**. Astfel, pe baza răspunsurilor primite, vom încerca să observăm cum un vorbitor non-nativ achiziționează limbajul agresivității și dacă reușește să folosească noile achiziții lingvistice în situațiile potrivite de comunicare.

1. Descriere chestionar

Întrebările pe care chestionații le-au primit se organizează în trei părți, testând treptat modul prin care respondenții înțeleg fenomenul agresivității verbale în limba română. Ca element de bază pentru agresivitate, în majoritatea întrebărilor apare termenul „înjurătură”, care le este definit persoanelor chestionate prin eng. „swear word”. Termenul este înțeles ca fiind o structură

care are potențial de încălcare a normelor comunicaționale în contexte limitate (Storch și Nassenstein, 2020).

Analiza prezentă are la bază răspunsurile primite de la 23 de respondenți, studenți străini aflați în anul pregătitor de limba română, cu vârste între 18–38 ani. Nivelul de competență la care aceștia se află la momentul chestionării este A2-B1, fapt pentru care, în unele răspunsuri pot apărea și greșeli de scriere.

În prima parte a chestionarului, se încearcă conturarea identității respondentului prin informații legate de limba sa maternă, de nivelul său de învățare a limbii române, prin indicarea factorului temporal și de identificarea altor limbi pe care respondenții le mai cunosc. De altfel, tot în prima parte a chestionarului, presupunând relația respondenților cu limba engleză, aceștia sunt rugați să aleagă din limba română expresii potrivite pentru redarea a două structuri clișeizate din limba engleză, apărute intens în filme sau muzică „fuck” și „go to hell”. Următoarele întrebări dau posibilitatea respondentului de a alege o structură izolată preferată din limba română despre care acesta crede că aparține agresivității, prezentându-i-se atât sursa de achiziție, cât și contextul de comunicare în care a fost întâlnită.

În partea a doua a chestionarului, participanții primesc mai mulți termeni din limba română, urmându-se principiile promovate în studiul lui Edwin Battistella (2005) prin care ni se propun grade de intensitate ale atacării eului social al interlocutorului. Pe baza structurilor primite, persoanele chestionate sunt rugate să realizeze enunțuri și să prezinte în ce contexte de comunicare pot apărea aceste enunțuri. La finalul prezentării enunțurilor, prin ultima întrebare ne propunem să observăm puterea de reacție a respondenților în momentul în care se pot confrunta în comunicare cu astfel de structuri. De altfel, în această parte se testează și puterea de înțelegere a structurilor comparative de tipul „ești un porc” sau „ești o vacă”, dar și înțelegerea unor expresii care, chiar dacă par încărcate negativ, ele aparțin limbajului colocvial pozitiv de adresare între prieteni „ce faci, coaie?”.

În ultima parte a chestionarului, ne propunem să obținem, apelând la procedeul **brainstorming**, o serie de structuri pe care respondenții le consideră ca fiind parte a agresivității verbale. În această parte, ne interesează, atât modul în care structura a fost achiziționată, cât și contextul de comunicare în care aceasta poate funcționa eficient. Respondenții pot oferi în această ultimă parte a chestionarului orice răspuns. De altfel, în urma analizării

răspunsurilor primite, am observat că cele mai „interesante” structuri au fost notate în această secțiune.

Data fiind natura diversă a răspunsurilor, chestionarul prezent are potențial de analiză în detaliu a fenomenului, chiar dacă răspunsurile primite nu sunt foarte multe. Cu toate acestea, ne propunem să ne concentrăm asupra elementelor întâlnite la mai mulți respondenți. Se observă apariția unui anumit tipar în cadrul achiziției. Din acest punct de vedere, intuim ca rezultat principal al chestionarului, existența unor potențiale etape de achiziție.

3. Etape ale achiziției

Un factor important în procesul de achiziție a limbajului agresivității la persoanele care învață limba română ca limbă străină este expunerea la cât mai multe contexte de comunicare. În cazul respondenților prezentului chestionar, dată fiind calitatea lor de studenți care învață limba română în cadrul unor cursuri universitare în sistem intensiv, contextele de comunicare pot fi limitate, deoarece în mare parte a timpului, interacțiunea cu nativii se produce în cadrul orelor de studiu (interacțiune profesor – student).

Pentru a achiziționa un set de expresie cât mai variat, considerăm necesar contactul cu persoanele native în mediul non academic. Acest fapt poate fi susținut și de răspunsurile primite în chestionare, deoarece, respondenții care au reușit să achiziționeze vocabular divers au fost expuși mai multor activități sociale: jocuri de fotbal, plimbări în parc sau pe stradă, mers la piață sau la magazin. De altfel, un rol important îl are și accesarea conținutului media prin urmărirea programelor de televiziune sau vizionarea filmelor românești. Altfel fiind spus, limbajul agresivității, pentru a fi achiziționat eficient, necesită prezența reală sau virtuală a unei persoane native. Nu există răspunsuri din care să deducem că anumite expresii au fost preluate prin lectură. Acest aspect îl putem pune pe seama unui fenomen studiat de Anne Storch și Nico Nassenstein (2020), care demonstrează că duritatea cuvântului poate fi dată și de elemente paratextuale ca imaginea, mimica sau tonalitatea. Autorii observă că sensul negativ al unor structuri neîncărcate peiorativ poate fi dat de context. Astfel, vorbitorii care învață limba română, observând elemente paratextuale, pot deduce din context dacă o anumită structură este peiorativă sau nu.

Majoritatea structurilor sunt achiziționate prin intermediul oralității, fapt observat și din modalitățile prin care anumite forme ajung să fie notate de către respondenți în chestionar. Persoanele care învață limba română ca limbă

străină achiziționează, cel mai probabil, un set de expresii pe care le învață ca atare, fără a mai lua în calcul posibilele variații gramaticale ale formelor.

Termenii sunt achiziționați din oralitatea populară, mai exact, din limbajul vulgar. În seria de exemple primite, am observat și termenul argotic „pește”. Persoana care a oferit această structură afirmă că a învățat-o de la un prieten și o folosește pentru a se adresa acestuia. Nu putem afirma dacă respondentul cunoaște sau nu sensul argotic al termenului, deoarece mai multe detalii nu ne sunt oferite. Observăm, totuși, că respondentul atribuie acestei construcții o valoare ludico-afectivă, neîncărcată negativ. Pornind de la acest exemplu, putem presupune că un rol important în achiziția limbajului agresivității îl poate avea și contactul non-nativului cu limbajul argotic. Rodica Zafiu (2010) afirmă că argoul folosește foarte multe cuvinte considerate vulgare, iar din acest punct de vedere asemănarea dintre limbajul argotic și limbajul vulgar este destul de mare, diferența fiind dată de anumite mărci semantice caracteristice fiecărui tip de limbaj. Dat fiind nivelul de limba română al respondenților (A2-B1), cel mai probabil, nuanțele semantice sau stilistice ale structurilor nu pot fi foarte bine descifrate de către aceștia.

Analizând răspunsurile din chestionare, observăm că achiziția structurilor se produce diferit de la un vorbitor la altul, dacă avem în vedere factorul temporal. Trebuie precizat că respondenții au început învățarea limbii române în perioade asemănătoare. Astfel, considerăm că fenomenul achiziției lingvistice este influențat de expunere. Prin expunere înțelegem contactul vorbitorului non-nativ cu vorbitorul nativ, în cât mai multe situații de comunicare. Achiziția nu presupune și înțelegere, deoarece unele structuri pot fi preluate de non-nativi fără a înțelege foarte bine atât posibilitățile combinatorii, cât și natura stilistico-semantică a construcțiilor. Astfel, pot apărea fie expresii fixe, interpretate ca peiorative și folosite în contexte nepotrivite de exemplu „Dumnezeu” pentru supărare, fie noi construcții memorate eronat „pula mea în mama ta”.

Pentru a observa mai bine o oarecare evoluție în cadrul asimilării noilor structuri lingvistice din oralitate, propunem realizarea a trei etape de achiziție, în funcție de gradul de expunere al vorbitorilor.

3.1 Etapa I – Expunere scăzută

După cum am afirmat mai sus, respondenții învață limba română într-un cadru instituționalizat, fiind studenți ai anului pregătitor de limba română. Astfel, contactul cu vorbitori nativi este asigurat prin prezența cadrelor didactice. Având în vedere că materia predată se axează mai mult pe aspectele limbii literare, posibilitatea achiziționării limbajului agresivității în acest mediu este

minimal. Chiar dacă procesul este minimal, asta nu înseamnă că studenții nu pot învăța anumite structuri care au valoare semantică diversă. Cu alte cuvinte, observăm că respondenții au reușit să achiziționeze denumiri de animale care pot fi atribuite oamenilor pentru a marca o caracteristică negativă. Astfel, descoperim termenii „măgar”, „porc” sau „vită” în construcții sintactice simple, unde numele animalului ocup poziția de nume predicativ, în cazul verbului „a fi” („ești un porc”). Prin acest act, locutorii au intenția de a evidenția și exagera o caracteristică a persoanei denigrate. Vorbitorul caută semnul comun dintre interlocutor și animal. Structurile sunt permissive, putând da libertate vorbitorului. Contextele în care respondenții sugerează că pot apărea astfel de formulări sunt caracteristice supărării. În unele răspunsuri, este marcată și caracteristica negativă pe care vorbitorul vrea să o atribuie interlocutorului său „când vreau să spun că cineva e leneș și nedeștept”. Cu toate acestea, la întrebările unde respondenții sunt rugați să definească semnificația pentru „ești un porc” și „ești o vacă”, studenții adaugă termenilor și conotații noi. Acest aspect apare, posibil pe baza suprapunerii semantice cu limba maternă. De exemplu, „ești o vacă”, în general este identificat corect, ca termen pentru marcarea supraponderalității unei femei, dar apar și interpretări în care se desemnează fie o femeie de moravuri ușoare „înțeleg că persoană vorbește despre o fată care nu e cuminte și face sex cu mai mulți oameni”, fie o persoană bună „Cineva cine nu e rău. Este bun”.

Tot în cadrul etapei I de achiziție mai intră și termenii obținuți prin antonimie. Astfel, în multe chestionare, întâlnim cuvinte ca „prost”, „neinteligent” sau „nedeștept”. Structurile „prost” sau „neinteligent” sunt achiziționate la cursuri, acasă sau pe stradă. Prefixarea cu „ne-” a cuvântului „deștept”, pare a fi, cel mai probabil, o aplicare analogică eronată a unui tipar lingvistic deja învățat.

3.2 Etapa a II-a – Expunere medie

În cadrul acestei categorii, se observă că respondenții ajung să achiziționeze anumite structuri prin contact cu nativii din mediul extrauniversitar. Acest tip de contact poate fi de două tipuri: direct și indirect. Contextele de comunicare din care au fost preluate formele din această etapă pot fi: la magazin, la piață, în autobuz, pe stradă, în cercul de prieteni, acasă.

Trebuie precizat că etapa a II-a a achiziției lingvistice poate funcționa concomitent cu etapa I. Totuși, observăm în chestionare că respondenții care oferă numai structuri din etapa I, mai rar adaugă și un răspuns din etapa a II-a. Principala diferență dintre aceste două etape este că în etapa I, vorbitorii asimilează anumiți termeni, inclusiv grafic, de multe ori înțelegând și valoarea

semantică a acestora, vocabularul fiind simplu, fără un grad ridicat de intensitate în cadrul agresivității verbale. În etapa a II-a, unele structuri, fie sunt captate izolat, fără informație de natură semantică sau pragmatică, fie sunt înțelese la nivel semantic minimal, vorbitorul nestăpânind foarte bine contextele de comunicare în care acestea pot fi utilizate.

Contactul direct cu vorbitorul nativ sau cu vorbitorul care cunoaște limba română la nivel avansat poate produce achiziția unor structuri simple pe care vorbitorul începător de limba română are posibilitatea să le înțeleagă mai bine, putând întreba interlocutorul. În unele cazuri, vorbitorul non-nativ care se află în relație de prietenie cu vorbitorul nativ sau cu vorbitorul care stăpânește mai bine limba română, poate achiziționa în mod direct anumite forme, fără a cunoaște sensul acestora, doar din dorința de amuzament a nativului. În acest sens, pot apărea termeni izolați obsceni care desemnează părți ale corpului sau acțiuni sexuale („pulă”, „pizdă”, „fut”). Despre o astfel de situație, un respondent afirmă că „n-am întrebat, n-am vrut să învăț înjurături”.

Dacă în contactul cu prietenii vorbitori de limba română, non-nativul are posibilitatea să întrebe și să fie curios când aude o structură ce pare a fi parte a agresivității verbale, în cadrul achiziției indirecte, termenii sau expresiile sunt preluate izolat și întâmplător, fără ca persoana care învață limba română să înțeleagă foarte bine contextele pragma-stilistice în care acestea pot fi utilizate. Înțelegerea se realizează la nivel minimal, contextul de comunicare fiind sintetizat de respondenți prin „când sunt supărat”, „în contextul indignării”, „când oamenii sunt nervoși” sau „când eu mă supăr și am greșit”. În cazul unor expresii („sugi pulă” sau „du-te în pulă mea”), descoperim că unul dintre respondenții non-nativi conferă sens doar contextual. Acesta subliniază că folosește aceste expresii „când jucăm, un prieten nu face pass mige [sic!] cu partenerul tău și a spus «du-te...»”.

În cadrul achiziției indirecte, pot apărea cuvinte și expresii auzite la magazin, pe stradă, în autobuz, în taxi, la piață. Aceste structuri pot fi de intensitate redusă sau ridicată, marcate prin cuvinte obscene. Expresiile de intensitate redusă pot fi mărci ale agresivității „Du-te dracu’!” (pe stradă), „la naiba” (pe străzi sau în filme), „du-te la naiba” (pe stradă), „ești un rahat” (pe străzi), „rahat” (în autobuz), „mamă-ta” (la magazin). Pe de altă parte, unele structuri auzite, prin suprapunere cu alte elemente paratextuale (gestică, mimică, tonalitate), pot induce non-nativul în eroare. Acesta va crede că noile structuri sunt expresii fixe ale agresivității „Ce te interesează!” (pe stradă), „Dumnezeu” (pe stradă), „vino la joacă coaie mele” (pe stradă).

Având în vedere că terminologia prezentă este preluată din oralitate, pot apărea confuzii terminologice „foaie de taur”, „du-te la pizda mate”, „o să îți dau mie”, grafii aproximative, din amintire „te fut zeul tă”, „pula mea în mama ta” sau scriere continuă, expresia fiind considerată un singur cuvânt „pulaîngurata”, „să te fut încur”.

În această etapă de achiziție lingvistică, cel mai probabil, vorbitorii nu cunosc sensul tuturor expresiilor prezentate, deoarece, în multe cazuri, în chestionar, nu au reușit să contruiască un enunț cu termenul sugerat de noi, chiar dacă același termen se regăsea și în răspunsurile brainstorming oferite de ei.

În acest moment al achiziției limbajului agresivității, se observă că respondenții nu au dezvoltat un simț lingvistic. Ei cunosc o serie de termeni și expresii ale agresivității, dar nu reușesc să construiască enunțuri care să performeze din punct de vedere pragmatic. De altfel, în această etapă, unele structuri sunt rediate prin analogie cu limba engleză „ești o gaura fundului”. La întrebarea chestionarului, unde respondenții au notat expresii românești considerate de ei ca fiind echivalente cu eng. „fuck”, mulți au trecut fie traducerea directă a verbului „fut”, „te fut”, „fute”, fie au lăsat spațiul liber. Prin aceste răspunsuri, constatăm că gradul de înțelegere lingvistică nu este ridicat. De altfel, alți participanți au ales să noteze interjecții, fără valoare peiorativă „vai de mine!”, „vai de cap!”, „avăleu!”, marcând începutul etapei a III-a de achiziție în care înțelegerea tiparului lingvistic începe să se contureze.

3.3 Etapa a III-a – Expunere ridicată

Consolidarea simțului lingvistic este destul de complicată pentru persoanele care învață o limbă străină, mai ales dacă nivelul acestora este A2 sau B1. Cu toate acestea, observăm în răspunsurile din chestionar o a III-a categorie de respondenți care, prin expunere ridicată la diferite contexte de comunicare, au ajuns să achiziționeze un limbaj al agresivității pe care reușesc să îl folosească în contexte aproximativ potrivite.

În această categorie, remarcăm și intervenția vorbitorilor, demonstrându-ne că anumite structuri nu sunt învățate mimetic, ci sunt construite după un tipar cognitiv achiziționat. Acest tipar are la bază principalele sfere semantice folosite în înjurăturile românești: obscenități, trimiteri la figura maternă, trimiteri la rudele decedate și acte sexuale. Astfel, din răspunsurile primite, observăm că participanții, în momentul în care nu își aduc aminte o formă, construiesc după tipar ceva asemănător, chiar dacă nu respectă normele gramaticale „băga-mi-ai pula în rasa ta”, „băga-mi-ai pula în morții măta”. De altfel, pare-se că vorbitorii acestei etape pot înțelege anumite structuri, având

acces la semantica bogată a formei lingvistice. De exemplu, la întrebarea unde respondenții sunt rugați să ofere un răspuns pentru „Ce faci coaie?”. Persoanele care au fost expuse la mai multe contexte comunicative descifrează corect latura ludico-afectivă a întrebării, neinterpretând structura ca una agresivă „bine, tu?”, „bine, pulă”. Un alt exemplu care ne arată că sensul secundar al unui termen poate fi înțeles de vorbitorii non-nativi din etapa a III-a, este observat prin definirea anumitor structuri ca „pizdă”, unde respondenți subliniază că poate fi folosit și pentru desemnarea unei persoane fricoase. În exemplul „sugi pula”, unii respondenți puntează dubla valență: utilizare prietenească, în limbajul colocvial și utilizare agresivă.

Desigur că, nici în această etapă, vorbitorii de limba română ca limbă străină nu dau dovadă de înțelegere maximă a structurilor, dar, din punctul nostru de vedere, acesta este momentul în care non-nativii pot achiziționa vocabular al agresivității în mod eficient, deoarece reușesc să construiască enunțuri racordate la realitățile limbii române. Un alt exemplu care poate susține această afirmație este observat în momentul în care un respondent, pornind de la construcțiile „naiba” și „mă-ta”, realizează următoarele enunțuri, oferind explicații.

„Ce naiba e asta?! (când sunt uimit)”

„Unde ai fost ieri? – Am fost cu mă-ta (când glumesc cu prietenii)”

În altă ordine de idei, etapa a III-a de achiziție lingvistică este condiționată de contactul ridicat dintre non-nativ și nativ, în cât mai multe situații de comunicare. Cu toate acestea, posibil că un alt element fundamental mai este și dorința non-nativului de învățare și de deschidere către vocabularul agresivității verbale.

Concluzii

Prin cercetarea prezentă, ne-am propus să arătăm cum o persoană care învață limba română ca limbă străină reușește să achiziționeze vocabularul agresivității verbale. Domeniul de analiză este cu mult mai complex, deoarece acest proces are la bază atât concepte ale lingvisticii cognitive, cât și ale sociolingvisticii. Cu toate acestea, plecând de la o serie de răspunsuri primite într-un chestionar, am reușit să realizăm un traseu aproximativ al achiziției limbajului agresivității. În aceste condiții, am observat că vorbitorii non-nativi, pentru a învăța și utiliza înjurături au nevoie să fie în prezența vorbitorilor nativi, în cât mai multe contexte de comunicare.

Analizând mesajele obținute, am descoperit și elemente stilistice caracteristice procesului de achiziție. Non-nativii au ca sursă de inspirație limbajul vulgar sau argotic. Astfel, prezența oralității se face simțită în majoritatea formelor notate de respondenți prin diferite aspecte: grafie continuă, confuzii terminologice sau invenții lexicale pe baza amintirii.

Analizând corpusul prezent, am descoperit că persoanele care ajung să fie expuse la cât mai multe situații de comunicare reușesc să dezvolte un oarecare simț lingvistic, putând a descifra mai mult decât sensul de bază al unor termeni.

Considerăm că acest subiect de analiză trebuie dezvoltat într-o cercetare viitoare, având un corpus mai extins și o privire mai atentă asupra capacității respondenților de a realiza și a înțelege structurile caracteristice agresivității verbale. Acest domeniu este în continuă creștere în rândul cercetătorilor, având un puternic caracter multidisciplinar, permițând de la analize socio-pragmatice (Lagorgette și Larrivé, 2004), (Ljung, 2011), (Byrne, 2018), până la cercetări de natură cognitivă (Jay, 2000), (Bergen, 2016).

Bibliografie

- Battistella, E. (2005). *Bad Language. Are Some Words Better than Others?*. New York: Oxford University Press.
- Bergen, B. (2016). *What the F_ What Swearing Reveals About Our Language, Our Brains, and Ourselves*. New York: Basic Books.
- Byrne, E. (2018). *Swearing Is Good for You. The Amazing Science of Bad Language*. New York: W. W. Norton Company.
- Boromisza-Habashi, D. (2015). Hate speech. In T. Sandel, K. Tracy, C. Ilie (ed.). *International Encyclopedia of Language and Social Interaction* (pp. 715-525).
- Constantinescu, M. și Stoica, G. (2020). *Româna ca limbă străină. Corpus*. București: Editura Universității din București.
- Farquharson, J., Forrester, C. și Hollington, A. (2020). The linguistics of Jamaican swearing: Forms, background and adaptations. In A. Storch și N. Nassernstein (ed.). *Swearing and Cursing. Contexts and Practices in a Critical Linguistic Perspective* (pp. 147-164). Berlin: De Gruyter Mouton.
- Ganea, A. (2007). Insulte, injective, injurii. Forme lingvistice grosiere în română și franceză. In L. Botoșineanu et al. (ed.) *Români majoritari - români minoritari: interferențe și coabitări lingvistice, literare și etnologice: simpozion internațional: Iași, 19-21 septembrie 2007* (pp. 131-142). Iași: Alfa.
- Ghețulescu, R. (2019). *etică academică*. București: Conspress.
- Gheorghias, I. (2002). Structuri ale invectivei în româna actuală. In G. Pană Dindelegan (coord.). *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale* (pp. 137-150). București: Editura Universității din București.

- Grice, H. P. (1975). Logic and conversation. In P. Cole și J. L. Morgan (coord.). *Syntax and semantics. III. Speech acts* (pp. 41-59). New York: Academic Press.
- Jay, T. (2000). *Why we curse: a neuro-psycho-social theory of speech*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.
- Lagorgette, D. și Larrivee, P. (2004). Interprétation des insultes et relations de solidarité. *Langue française* 144, 83-103.
- Ljung, M. (2011). *Swearing. A Cross-Cultural Linguistic Study*. New York: Palgrave Macmillan.
- Storch, A. și Nassenstein, N. (2020). I will kill you today – Reading bad language and swearing through Otherness, mimesis, abjection and camp. In A. Storch și N. Nassenstein (ed.). *Swearing and Cursing. Contexts and Practices in a Critical Linguistic Perspective* (pp. 3-37). Berlin: De Gruyter Mouton.
- Scholler, E. (1972). Cuvinte și expresii obscene în limba română (2). *Revue Romane*, 7, 32-67. Consultat la adresa http://img.kb.dk/tidsskriftdk/pdf/rro/rro_0007-PDF/rro_0007_94198.pdf.
- Sosa, D. (ed.) (2018). *Bad Words. Psychological Perspectives on Slurs*. New York: Oxford University Press.
- Wittgenstein, L. (2012). *Tractus Logico-Philosophicus*. ediția a II-a. București: Humanitas.
- Zafiu, R. (2010). *101 cuvinte argotice*. București: Humanitas.
- Zafiu, R. (2000). Limbajul agresivității și al conflictului. *Revista română de Comunicare și Relații Publice* 2-3, 103-111.
- Universitatea Tehnică de Construcții București. (2011) *Codul de Etică și Deontologie Profesională Universitară*. Consultat la adresa <https://utcb.ro/wp-content/uploads/2018/08/b-COD-ETICA-01-09-11.pdf>.

About the author

Victor-Alexandru BRÎNCOVEANU is studying for a Ph.D. at the Doctoral School of Letters, Faculty of Letters, University of Bucharest. He is a collaborator teacher at the Technical University of Civil Engineering Bucharest and a teacher of Romanian language and literature at Nana Middle School, Călărași.

E-mail: alexandru.brincoveanu@utcb.ro

TEACHING ETHICS IN EXTRACURRICULAR CONTEXTS

Raluca GHENȚULESCU

Abstract: Students nowadays are more and more interested in taking part in all sorts of activities that imply research; for example, our students at the Technical University of Civil Engineering of Bucharest (UTCB) have been involved in the EU-Conexus consortium, whose cross-European research teams work together in order to discover new solutions for sustainability and development in coastal areas. In this context, Ethics is no longer an abstract subject, but a daily requirement in their scientific activity. Therefore, they must be taught the norms of scientific conduct earlier than stipulated in the curriculum. One way to teach them these good practices in research is to organize extracurricular activities meant to get them familiar with the ethical principles, through games, movies or roleplays. This article proposes some strategies to teach Ethics to the students in the first years of study in an entertaining manner, so that they would later consider this subject an attractive one, able to help them achieve the expected success in their activity as future researchers in their fields of study.

Keywords: *ethics; academic integrity; case studies; anecdotes; educational games*

Integrity without knowledge is weak and useless, and knowledge without integrity is dangerous and dreadful. (S. Johnson, 1819)

Introduction

Some people say that moral values are innate in us, human beings, whereas others consider they can be taught from an early age, since they become our second nature. In my opinion, it is less important if we are born with certain principles of truth, justice or equity or we constantly learn them as we grow up; what really matters is how we apply these principles in our relationships with the others.

Although in some countries, like Australia, for example, Ethics has been successfully taught in secondary schools since 2010, with positive effects on the young students' ability to express their ideas in an original manner, without resorting to plagiarism from the internet anymore (Millet and Tapper, 2013), in Romania it started to be taught as late as 2018 and only in universities, as an elective subject for the cycle of Bachelor studies and as a compulsory subject for the cycle of Master and doctoral studies. Consequently, the

students in the first year of study, not to mention those in secondary school or high school, are completely unaware of the general principles of Ethics and academic integrity. This could be one of the possible explanations for their tendency to do their homework or projects by copying articles from the internet, without feeling guilty for plagiarizing someone else's work and, in most of the cases, without even realizing that what they are doing is called plagiarism and is a type of academic fraud. Therefore, I think it is important to introduce some basic ethical notions from the first years of academic study.

A question that might arise when we start investigating the possibility of teaching Ethics in an informal environment is if this subject can be taught like any other discipline or is something learnt from one's experience. As Socrates wondered if virtue could be taught by common means, we can wonder if Ethics could be taught through the ordinary teaching strategies. Jean-Pierre Cléro suggests that any teaching methods are good, as long as "Ethics is efficient" (Cléro cited by Sandu and Popoveniuc, 2018: 38).

Another significant question is why it has not been included earlier in the curriculum of the first two years of Bachelor studies. Was it considered a too theoretical discipline, which cannot be properly understood by very young students? Is the Romanian curriculum for the first two years of study crammed with theoretical subjects? Are young students less interested in the ethical principles simply because, not being too much involved in research and publishing, they consider they do not need them? Was Ethics introduced in the curriculum only to show that the Romanian Ministry of Education was preoccupied with correctness in academic and research activities, when, in fact, the minister who introduced it was accused of plagiarism? There is no definite answer to this question, but irrespective of the reason it was introduced, the course of Ethics proved to be very efficient among master and doctoral students. After three years of teaching it, in 2021, professors from various Romanian universities acknowledged its importance for reducing the rate of plagiarism (Ștefan, 2021: 103). The most plausible explanation for implementing it only for the master and doctoral study programs is that, when this subject was introduced, in 2018, it might have been thought that during the first two years of studies it was not even necessary for the students to learn the principles of Ethics and academic integrity, since they did not have to write any academic papers in which to follow the strict rules imposed by the researchers' code of conduct.

Since young students are reluctant to very theoretical or abstract subjects, especially if they are not strictly related to the profession they are preparing for, as it is the case of a discipline like Ethics in a technical university, teachers should find the best methods to attract them towards activities on ethical topics, presented as funny extracurricular teamwork. Case studies, films based on a moral dilemma and games are three of the best strategies to convince young students that Ethics can be an interesting subject.

The key is to make them feel involved in the entire process of learning the norms of good conduct in the academic environment, to address the problems they are really concerned about, such as bullying, corruption, discrimination and plagiarism and to answer their questions about what is right and what is wrong when it comes to moral dilemmas.

Whilst theoretical Ethics, which is usually taught in universities, presents the moral principles from a general point of view, in terms of what should or should not be done and why, Applied Ethics starts from real-life situations, analysed in order to draw a general conclusion, applicable in other similar cases. It combines traditional and modern teaching methods, with a view to raising students' awareness on moral principles in the academic environment and not only. Among the student-centred approach strategies, there are some that have proved to function really well: group talks, debates on moral dilemmas, case studies and roleplays. The main purpose of all these strategies is to make the students decide whether a certain type of behaviour is ethical or not. The means to this end are the persuasion techniques involving a debate between two groups of students, in which one group has to convince the other that the analysed case (i.e. a real-life situation based on the dichotomy between morality and amorality) can be provided with an ethical solution, although the unethical one seems easier to apply.

In the article entitled "Principlism or narrative Ethics: must we choose between them?", McCarthy refers to the abilities that a teacher of Ethics can develop in their students by resorting to these modern methods:

- Conceptual and analytical skills, for identifying moral issues and for establishing ethical principles;
- Deductive competences, for extracting as much information as possible from a given case;
- Critical abilities, for evaluating the positive and the negative aspects of each situation and for finally choosing the right solution;

- Reflexive skills, for extending a particular solution to an entire group of general cases (McCarthy, 2003: 70).

Due to their narrative potential, case studies easily draw the attention of the students, who can empathize with the “characters” of the “story” and understand the moral values put in a certain context, not abstractly. The same situation can be presented from various perspectives: that of an objective narrator, who presents everything in a detached manner, that of the positive “character”, who could be the victim of an unethical treatment, or that of the negative “character”, who tries to justify their unethical behaviour.

Irrespective of the chosen approach for presenting ethical topics within extracurricular activities, teachers’ creativity is essential for getting the students involved. This is the reason why, in April 2021, during the Week of Foreign Languages – a traditional event of the Department of Foreign Languages and Communication within UTCB – I organized an extracurricular activity dedicated to teaching ethical principles in an informal manner, addressed to the first- and second-year students at the Specialization of Translation and Interpretation. This article presents the preparation, progress and outcome of this activity, suggestively entitled “Dark stories from the field of Ethics”.

1. Choosing the right topics

The questions we should have in mind when deciding to organize extracurricular activities related to this subject are what ethical topics to choose, in order to engage as many students as possible, what competences we intend to develop, what teaching methods we want to use and what means we have at our disposal for the success of such an activity.

Talking to the students about general issues that concern them or giving them an online anonymous questionnaire, we can find out towards what direction we should guide our discussion. Generally speaking, the problems that young students have when starting their tertiary education, which usually implies moving to a new city, finding a new home, meeting new people and adapting to a new environment are how to cope with bullying from older students, roommates or even teachers, how to avoid sexual harassment, how to deal with some instances of inequity they encounter in their everyday life, such as unfair treatment from the teachers’ part, discrimination based on gender or ethnicity, invasion of privacy or lack of confidentiality.

As it is one of the topics of concern for young students, discrimination has to be included in any kind of activity dedicated to Ethics in the academic environment. Students should know that discrimination refers not only to an overt violation of the fundamental human right to equal treatment, by inappropriately or incorrectly treating a person based on criteria of race, nationality, gender, sexual orientation etc., but also to less obvious infringements, included in the large category of indirect discrimination. For example, the application of a provision for an entire group of people, although one person in that group is clearly at a disadvantage (e.g. scheduling an exam in a classroom on the top floor of a faculty without an elevator, although in that group there is a student with disabilities who cannot access that classroom), is a clear case of indirect discrimination.

Another topic that should be introduced in the discussions with the students is favouritism – partiality towards a certain person, based on personal criteria (i.e. personal relationships or common interests), irrespective of their merits – with its two narrower forms, cronyism – a biased attitude towards friends and associates – and nepotism – partiality towards members of the family.

Perhaps the most important topic that should be discussed in any activity concerning Ethics is plagiarism. In many cases, students do not even know what it implies and how it can be avoided. Many young people have an idealized view on intellectual property and think that everything they find on the internet can be freely used by everybody, without any limits or moral troubles (Anghel, 2022: 25). Some of them are genuinely surprised when they are told that plagiarism is a form of ignoble theft, of fraud that can be punished by law. In other cases, they even boast about getting away with copying from all possible sources: colleagues, books, notebooks, the internet, etc. All these forms of cheating have disastrous consequences, both momentarily, as they may attract low grades, teachers' disrespect or expulsion, and in the long run, as they may induce a certain type of dishonest behaviour, which may later lead to committing all sorts of frauds. Therefore, any form of classroom cheating should be reprimanded on the spot, by applying the legal provisions in force and, at the same time, by attracting the perpetrator's attention towards the moral consequences of their deeds.

Many students are not familiar with the diversity of plagiarism types and may easily mistake some of them for innocent research work. If full or complete plagiarism, in which an entire text is copied word for word without mentioning the source, is judged by most of them as being unethical, partial plagiarism,

in which only some fragments are copied without citation, collage, in which the text is not necessarily copied from one source or more, but it lacks originality, being a compilation of ideas from other authors, and self-plagiarism are not so evidently wrong in students' opinion. This is the reason why they should be explained all the implications of plagiarisms in all its forms.

One of the main criteria to be taken into consideration is intention, which helps us distinguish between intentional plagiarism or self-plagiarism, committed on purpose, overtly or hidden behind some fictitious references (i.e. wrongly cited sources, impossible to check), in order to obtain financial or academic advantages, and unintentional plagiarism, committed due to lack of knowledge regarding the citation rules. Needless to say, in any case of plagiarism, like in many other similar situations, prevention is better than cure, so steps should be taken from the first years of study in order to encourage students to have an ethical behaviour.

Based on my experience with the students from the first- and second year of study at the Specialization of Translation and Interpretation within UTCB, the following section of this article contains a few suggestions of activities that can be organized for promoting the moral principles in a relaxed manner.

2. From boredom to fun

As it is a highly theoretical subject, Ethics is usually considered boring, especially by the students in the first years of study. This is the reason why teachers try to find all sorts of alternative resources and activities, such as group talks or debates on moral dilemmas, games, roleplays or case studies.

The extracurricular project I have designed for the Week of Foreign Languages was structured on four different parts:

1. Questions with open answers, meant to introduce the main topics of the entire activity.
2. A game entitled "Truth or fiction?", which started from some quotes and paraphrases – half of them were true, belonging to some Romanian personalities, the other half were false, made up by myself – which the students had to analyse, in order to establish whether they belong to the category of "truth" or to that of "fiction".
3. A game, based on the popular game "Dark stories", whose purpose is to test investigative abilities. Instead of the original cards describing crime cases meant to be solved by the players,

I gave the students some other cards, presenting cases of academic frauds. Only by asking yes/ no questions, they had to discover what actually happened and, in the end, had to propose a verdict, which could coincide or not with the actual verdict of the case. In so doing, they got familiar with famous Romanian and international academic frauds and learned about the good and bad practices in doing research or teaching.

4. Movie dilemmas, starting from some problematic situations in films, which the students had to comment on, in an attempt to provide a different solution from the one in the original story.

The following parts of the article will present in detail each of these activities, with the examples I used in each case. All in all, this project, which lasted for two hours, was the first in a series of similar extracurricular projects designed by the Centre of Research in Applied Ethics, whose member I am. Its main goal – that of showing the students that an apparently boring subject could actually be a lot of fun – was successfully reached and now the students who participated in it are looking forward to studying Ethics as a subject in the third academic year's curriculum.

2.1 Questions with open answers

Designed as an ice-breaker, this first part of the activity contained four questions:

1. Why do people want to get a Ph.D. in a certain field?
2. What are the advantages and the disadvantages of completing a doctoral program?
3. What kind of sacrifices would you make for obtaining a Ph.D.?
4. What ethical principles should be complied with throughout a doctoral program?

These questions were meant to make them think about their future in the academic environment, whether they wanted to continue their studies with a doctoral program and what that could imply for their personal and professional life. The answers were surprisingly mature, many first- and second-year students declaring they would like to get a Ph.D. in the field of linguistics and confessing they would sacrifice their free time, they would postpone getting married and having children or they would accept a part-time job up to the completion of the doctoral studies.

Among the reasons they gave for people's wish to get a Ph.D. in a certain field, there were the following: a better chance to obtain a position in the academic environment, a higher degree of prestige in society, more money, an opportunity to leave a mark in an important domain or an occasion to meet famous professors or experts in a field.

When it came about the ethical principles that should be complied with throughout a doctoral program, things got more complicated. All the students knew that plagiarism is a perfect example of bad academic conduct and were able to present some famous cases of plagiarism in Romania, but they did not know much about the various types of plagiarism, its sanctions, the anti-plagiarism software or the recommendations formulated by ALLEA (All European Academies) for avoiding plagiarism and self-plagiarism by applying the correct citation rules. Furthermore, they did not know about the doctoral students' code of conduct, which any doctoral school imposes on its students, containing ethical principles related not only to plagiarism, but also to discrimination, favouritism or infringements of various liberties, such as the liberty of expression or the academic freedom.

The discussion based on the answers to these four questions revealed what students knew or did not know about the field and gave us the chance to clear up some fundamental ethical concepts before going on with the activity. Thus, they gained some theoretical knowledge without even realizing it and, instead of finding this theory boring, they were willing to acquire new information that would enable them to provide better answers in the future. After they understood what ethical principles really are and what kind of academic conduct they imply, we could move to the second section of our project, namely the game in which they had to discover whether some quotes were true or false.

2.2 "Truth or fiction?"

The topics I chose for this game were diverse, in order to provide a wide range of examples, from general knowledge, such as the etymology of plagiarism, to very particular cases, such as the details of doctoral theses suspected of plagiarism. The purpose of the game was, on the one hand, to get the students familiar with some ethical notions and, on the other hand, to show them how some key factors in politics and education think and behave. I tried to write the fictitious statements in a style as close as possible to the original style of some "authors" and to make them both catchy and amusing.

It was surprising that, in many cases, students thought that the fictitious statements were true and even attributed them to some potential authors (usually famous Romanian politicians accused of academic frauds), but failed to recognize the true statements, which were indeed ludicrous. The descriptions of the real cases were mostly taken from the website PressOne and belonged to Emilia Șercan, a famous journalist of investigations in the academic field. After they found out what was true and what was false, the students were curious to discover more about these cases and started to read the articles on the site – a good opportunity for them to learn about the good and bad practices in scientific research.

During the preparation stage, I chose five true statements, and I wrote other five false statements, so, all in all, we had to discuss ten cases. For the true ones, I indicated the students the sites where they could find more details about the case, if they were interested in knowing more about the solution to the problem we mentioned. For the false ones, I told them why I wrote them and whose style I tried to mimic. The four examples I have selected to present below (two “truths” and two “fictions”) are either paraphrases or descriptions of actual cases, or statements I wrote from scratch, based on some similarities of style with the peculiarities of some Romanian politicians’ discourses.

1. “Plagiarism means theft committed by slaves. Do we still have slaves nowadays? No. So, if we don’t have slaves anymore, then it’s preposterous to call it plagiarism” – fiction; written for introducing the etymology of the word “plagiarism”, based on the similarity of style with George Becali’s speeches.
2. “I quoted the author Tamara Makarenko as Tamam M. As long as I quoted her, there is no problem that I have slightly changed her name”¹ – truth, based on Emilia Șercan’s analysis of Laura Codruța Kovesi’s doctoral thesis (Șercan, 2016).
3. “Helping your children to become doctors is not a fraud, it’s a Christian duty” – fiction; written for introducing a famous case of nepotism and conflict of interest at the Faculty of Theology, mimicking the style of the Metropolitan Bishop of Transylvania, Laurențiu Streza.

---

¹ The text is not a direct citation from Emilia Șercan’s article; it is my paraphrase, turned into a supposed “dialogue” between Laura Codruța Kovesi and the ones who accused her of plagiarism

4. "If you want me to use quotation marks everywhere to avoid your accusations of plagiarism, then I'll use quotation marks everywhere"² – truth, based on Emilia Șercan's analysis of Liviu Marian Pop's doctoral thesis (Șercan, 2018).

2.3 Dark stories about Ethics

According to Schrier, games are an invaluable resource for introducing and supporting ethical thinking in students, since they imply assuming identities and facing the consequences of one's choices in the game world (Schrier, 2016: 36). Morality is an important value in games, between both the characters in the game (i.e. good vs. evil) and the players (i.e. the concept of fair-play), so students can easily learn from them. Nevertheless, for a game to be efficient as a teaching tool for Ethics, it should comply with a few rules:

- be as close to real-life situations as possible;
- offer two opposite perspectives, a positive and a negative one;
- allow players to discuss and debate;
- imply making choices and bringing arguments for them;
- provide solutions to problems or to show the consequences of wrong choices.

Dark stories, which I adapted to the specificity of my extracurricular activity on Ethics, is a combination of investigation game and case analysis. The stories presented in the original game are catchy through their aura of mystery and I tried to write mine in the same style. When I decided to use the structure of this game for my particular purpose, I kept in mind Strawser's questions related to the right choice of a case for discussions and I wrote the adapted "dark stories on Ethics" accordingly:

1. What are the most significant elements of the case?
2. What other information do you need in order to get the full picture of the case?
3. What are the ethical issues raised by this case?

---

² The text is not a direct citation from Emilia Șercan's article; it is my paraphrase, turned into a supposed "dialogue" between Liviu Marian Pop and the ones who accused him of plagiarism

4. What are the right solutions to the problems raised by this case? (Strawser, 2010: 116).

Before starting to play the adapted game, I asked the students if they knew the original one. Most of them did, as it is a very popular game, with a lot of extensions, but, nevertheless, I reminded them the rules: the Game Master reads aloud the case written on a card and says "Guess what happened and how this case was solved". The players are allowed to ask as many yes/ no questions as they want until they reach the final verdict. In the end, the Game Master tells them whether their solution coincides with the real one or not.

I read eight cards, based on some well-known instances of academic misconduct: sexual harassment, bribery, conflict of interest, discrimination, plagiarism and duplicate publication. The students asked very good questions and, in most of the cases, managed to find out the most significant elements, to get the full picture of the case, to understand the ethical principles violated by the author of that academic offence and to reach a verdict, which, unfortunately, did not coincide with the real one, because, in almost all these cases, the justice has not passed any verdict yet or passed a very mild one compared to the seriousness of the offence.

The cases presented below, together with their solutions, received wide media coverage at the time, so, after finishing the game, the students had the chance to find out all the details and to fill in the gaps of the story, in order to have the complete image of the case. Out of the eight "dark stories" told to the students, I will include here the most representative four of them – three from Romania and one from the United States of America – and the solution of each case:

- a. Story: "Relax!", the professor told his student before the Anatomy exam, but immediately afterwards the police came in and arrested him. Guess what happened and how this case was solved.
- b. Solution: In 2015, Dumitru Păduraru, professor at the University of Medicine and Pharmacy in Iași, invited one of his students to his office and threatened her that she would never pass the Anatomy exam unless she accepted to have sexual intercourse with him. Being already suspected by the officers of the National Anti-Corruption Directorate due to a complaint of sexual assault made by one of his former students, Dumitru

Păduraru was arrested in January 2015 and, one year later, condemned to a two-year suspended jail sentence for the accusation of abuse of official position for a sexual purpose. Furthermore, he was forbidden to contact the student he had sexually harassed. (Boacnă, 2016).

- c. Story: "We won't wait for you to blow up the entire university before kicking you out", Nev's colleagues told her, but they offered her a Master's degree and congratulated her. Guess what happened and how this case was solved.
- d. Solution: In 2013, Nev Jones, a doctoral student in Philosophy and teaching assistant at the University of South Florida, was diagnosed with psychosis. Her colleagues, who accused her of strange behaviour, complained to her doctoral coordinator, who took the matter further to the Doctoral School Council. The decision of the Council was to expel her from the doctoral program and to fire her from her teaching position. When she asked for an explanation for these drastic measures against her, she was told that they would not wait for her to blow up the entire university before taking any steps. As compensation, she was given a Master's degree, although she had never been enrolled in a Master's program. Seeing this as a form of bribery, she refused it. A few years later, she was accepted at a doctoral program in Psychology, which she managed to complete successfully. (Jones cited by Ghentulescu³, 2019: 34-35)
- e. Story: "George – or should I call you Ghenadi? – you will never be as good as Lev."
- f. "Maybe not, but my memoirs would be better known than his diary." Guess what happened and how this case was solved.
- g. Solution: In 2013, George Stanca, a famous Romanian journalist, was sentenced to a one-year suspended jail sentence and to the payment of 100000 euro as compensation

---

³ My translation (În 2013, Nev Jones, doctorand la filosofie la Universitatea South Florida, [...] a fost diagnosticată cu psihoză. Colegii ei, care o acuzau că se comportă ciudat, s-au plâns conducătorului său de doctorat, care a anunțat-o în scurt timp că, în Consiliul Școlii Doctorale, s-a decis să fie exclusă de la acest ciclu de studii și că orele din postul ei de asistent vor fi ținute de către alt doctorand. Când a cerut o explicație pentru aceste măsuri drastice, [...] i s-a răspuns că nu doresc să aștepte ca ea să arunce în aer universitatea înainte de a lua măsuri. Drept compensație, i s-a oferit o diplomă de master, cu toate că nu fusese înmatriculată la un astfel de program de studii. Considerând-o o formă de mituire, a refuzat. [...] După câțiva ani, [...] a fost admisă la un doctorat în psihologie, pe care a reușit să-l termine cu succes).

for moral damages. He was found guilty of plagiarism and copyright infringement, in compliance with Article 114 of Law no. 8/1996. George Stanca published a novel entitled Memoirs under the penname Ghenadi Strungar, but it turned out to be almost entirely plagiarized after Lev Tolstoy's Diary. Stanca used a translation of Tolstoy's work into Romanian, changed the beginning of each chapter, but left the rest of the text as in the original. In his defense, he said he had done nothing but meeting the publishing house's requirement to re-phrase the beginning of each chapter of a book they had sent him by email, without telling him that it was Tolstoy's work. (Niculescu cited by Ghențulescu⁴, 2019: 71)

- h. Story: "My dear friend, what happened in Istanbul should remain in Istanbul". Valentin read only the beginning of this email and started to panic. He had just sent 2000 euro to a company in Croatia, and the memory of Istanbul made him feel scared. Guess what happened and how this case was solved.
- i. Solution: In 2014, the Minister of Education, Valentin Popa, was accused of self-plagiarism. In 2007, together with a colleague, he published an article in the volume of a conference held in Istanbul. In 2010, he published the same article under a different title and without a co-author at the Intech Publishing House in Croatia, which is known as a predatory publisher (in his CV, Valentin Popa mentions the "recycled" article as being published at In-Tech Publishing House in Austria, thus trying to divert attention from the Croatian publishing house, which publishes any article for amounts between 1000 and 2000 euro). The Ethics Committee of the "Ștefan cel Mare" University in Suceava, represented by two lecturers, hierarchically subordinated to Valentin Popa, the Rector, so in a clear conflict

---

⁴ My translation (În 2013, jurnalistul George Stanca a fost condamnat la un an de închisoare cu suspendare și plata a 100000 de euro daune morale, Curtea de Apel București găsiindu-l vinovat de plagiat și încălcare a drepturilor de autor și drepturilor conexe, potrivit articolului 114 din Legea nr. 8/1996. Obiectul dosarului deschis de procurori era romanul „Memorii”, publicat de Stanca la Editura Adevărul, sub pseudonimul Ghenadi Strungar. Acesta s-a dovedit a fi un plagiat după „Jurnal” de Lev Tolstoi. Concret, Stanca s-a folosit de o traducere în limba română a acestei opere, a modificat începuturile fiecărui capitol, păstrând intact restul textului, și a publicat lucrarea pe numele său, sub pseudonimul amintit. În apărarea sa, el a susținut că nu a făcut altceva decât să respecte cerințele editurii, care i-a solicitat să reformuleze începuturile de capitol ale unui text pe care unul dintre editorii de la Adevărul i l-a trimis pe mail).

of interest, rejected the accusations of self-plagiarism and duplicate publication, considering that the article in 2010 was a continuation of the research carried out in 2007. (Şercan cited by Ghenţulescu⁵, 2019: 71-72)

All in all, this part of the extracurricular activity on Ethics was the most appreciated by the students, who had the chance to have fun playing an interactive game and, at the same time, to find out new things about the education in Romania and abroad and to see how corruption, discrimination and plagiarism could have devastating consequences on someone's educational progress.

The last section of our project was dedicated to analysing some moral dilemmas in famous movies, to see if the students were able to evaluate a critical situation correctly and to come up with a solution, which coincided or not with the one provided in the film.

2.4 Moral dilemmas in films

Films are an important teaching instrument, which we can use for many subjects, including Ethics. What makes them so useful is the distance they manage to create between the viewers and the case on the screen. Instead of talking about personal experiences, which can be traumatic, students can easily discuss a case in a movie. The moral dilemmas on screen are powerful enough to raise ethical debates and, at the same time, are distant enough not to affect the students personally. There are some films that are worth watching together in the classroom, as they may lead to interesting conversations about our choices and their consequences.

The three movies I chose for this part are very impressive through the emotional reactions they induce in the viewers. The dilemmas they imply are so strong that it is difficult to give a clear-cut solution and, consequently, the arguments for or against one solution or another are diverse. Most students

---

⁵ My translation (În anul 2014, Ministrul Educaţiei, Valentin Popa, a fost acuzat de autoplăgiat [...]. În anul 2007, Popa, împreună cu un coleg [...], a publicat un articol într-un volum al unei conferinţe de specialitate din Istanbul, iar în 2010 a publicat acelaşi articol, sub un alt titlu, într-un volum publicat la Editura Intech din Croaţia, cunoscută pentru statutul său de predatory publisher (în CV-ul său, Popa menţionează articolul „reciclat” ca fiind publicat la Editura In-Tech din Austria, încercând astfel să abată atenţia de la editura croată care publică orice articol pentru sume variind între 1000 şi 2000 de euro). Comisia de Etică a Universităţii „Ştefan cel Mare” din Suceava, reprezentată de doi lectori, cărora Popa, ca Rector, le era superior ierarhic, deci care se aflau într-un clar conflict de interese, a respins acuzaţia de autoplăgiat, considerând că articolul din 2010 reprezintă o continuare a cercetării din 2007).

had seen these films and knew the actual end, but brought arguments for another – more moral or more humane – solution.

In *The Green Mile*, the protagonist is a Black man, sentenced to death for raping and killing two little white girls. The prison warden who has to supervise him before the execution finds out that, in fact, the convict is not guilty of that double murder, since another prisoner confessed about committing it, but he was killed and could not take the blame anymore. The warden's dilemma is whether to accept the Black man's execution, because he has no evidence for exonerating him, or to ask for the postponement of the execution until some evidence is found. The students tried to place themselves in the warden's shoes and to analyse the dilemma from his point of view. Of course, they brought arguments for the moral solution of postponing the execution and re-judging the entire case, although they knew that actually the convict himself required the warden to be executed as soon as possible, since living in a racist world and being constantly suspected of wrongdoings was unbearable.

Save Private Ryan is another problematic film, which brings forth a complex moral dilemma. In 1944, during the Allies' invasion in Normandy, eight soldiers are sent by their superior officer on a very dangerous mission on the enemy's territory, in order to save one of their comrades-in-arms and to bring him back to his mother, who has lost all her other three sons in the war. The question is whether it is right, from a human, as well as military viewpoint, to risk the lives of eight well-trained soldiers in exchange for that of an inexperienced private. The students agreed that the decision was difficult, but, empathizing with the old grieving mother, opted for the same solution as the commander in the film: to do whatever it took for saving Ryan's life.

At the end of the activity, we debated on the dilemma in a more recent film, *Me before You*: paralyzed after an accident and held captive in a wheelchair, with no hope of recovery, the protagonist wants nothing but dying and asks his parents to take him to Switzerland, for being euthanized. Although he falls in love with the girl who takes care of him and spends a dream holiday with her, seeming content with his new life, he does not give up the idea of assisted suicide. His parents' dilemma is whether they should take him to Switzerland and get him euthanized or postpone the moment and hope their son will finally change his mind and accept this life of pain, but full of love. The students had mixed feelings about the case, as some of them sympathized with the patient and wanted him relieved of pain, whereas others sympathized with his parents and his lover, who wanted to keep him alive. The arguments were diverse,

from medical to religious, and very persuasive. In the end, they accepted the solution provided in the movie and decided it was indeed more moral and humane to let the patient die peacefully than to condemn him to a life of suffering for the sake of his loved ones.

After watching these movie fragments and discussing the moral dilemmas in them, we all agreed to watch other films on similar topics, so we decided to have more extracurricular activities like this, hosted by the Centre of Research in Applied Ethics.

Conclusions

Teaching ethical behaviour, both in the classroom and through extracurricular activities, is essential for preparing the young generation for a life full of responsibilities, in which critical situations and moral dilemmas test their abilities to make the right decisions.

The structure of the project I organized with the students of the Specialization of Translation and Interpretation was easy to follow, the four parts had a logical order and gave the impression of a meaningful cycle: first, the general activity, based on open-answer questions, introduced the students to the topic and gave them the opportunity to freely express their ideas about their academic future, then the two specific games, based on case studies, made them analyse various situations related to academic frauds and test their knowledge on ethical principles and, in the end, another general activity, based on movie dilemmas, offered them the possibility to judge different limit-situations from the viewpoint of Ethics.

The feedback I received from the students after this extracurricular project was a positive one, as they enjoyed talking, playing games and watching movie fragments together. Their favourite activity was the investigative one, in which they either tried to establish whether a certain quotation was "truth" or "fiction" or analysed case studies, in order to find out their details and reach a verdict. Therefore, I intend to repeat this experiment with this particular activity during other extracurricular events of the Department of Foreign Languages and Communication.

References

Anghel, M. (2022). *Plagiatul*. București: Editura Pro Universitaria.

- Boacnă, C. (August 29th, 2016). Mărturia șocantă a unei studente din Iași! Hărțuită de profesor pentru a trece examenul. Retrieved from <https://www.libertatea.ro/stiri/marturia-socanta-a-unei-studente-din-iasi-hartuita-de-profesor-pentru-a-trece-examenul-1582342>.
- Ghențulescu, R. (2019). *Etică academică*. București: Editura Conspress.
- McCarthy, J. (2003). Principlism or Narrative Ethics: Must We Choose between Them? *Journal of Medical Ethics: Medical Humanities*, 29(2), 65–71.
- Millett, S. and Tapper, A. (2013). Philosophy and Ethics in Western Australian Secondary Schools. *Educational Philosophy and Theory*, 46(11), 1212-1224.
- Sandu, A. and Popoveniuc, B. (2018). *Etică și integritate în educație și cercetare*. București: Editura Tritonic.
- Schrier, K. (2016). Emotion, Empathy and Ethical Thinking in Fable III. In S. Y. Tettegah and W. D. Huang (eds.). *Emotions, Technology and Digital Games* (pp. 35–60). Cambridge: Academic Publishing.
- Strawser, M. (2010). Creative Case Studies in Ethics. *Teaching Ethics*, 11(1), 107-121.
- Șercan, E. (October 11th, 2016). Teza de doctorat a Laurei Codruța Kövesi: suspiciuni, omisiuni, greșeli. Retrieved from <https://pressone.ro/teza-de-doctorat-a-laurei-codruta-kovesi-suspiciuni-omisiuni-greseli>.
- Șercan, E. (July 11th, 2018). Un ziarist de investigații blochează titlul de doctor al fostului ministru Liviu Pop. Retrieved from https://pressone.ro/u11_iulie_2018n-ziarist-de-investigatii-blocheaza-titulul-de-doctor-al-fostului-ministru-liviu-pop.
- Ștefan, E. (2021). *Etică și integritate academică*. București: Editura Pro Universitaria.

About the author

Raluca GHENȚULESCU – Associate professor, Ph.D., the Department of Foreign Languages and Communication, the Technical University of Civil Engineering of Bucharest, Romania.

E-mail: raluca.ghentulescu@utcb.ro

ETICA ȘI INTEGRITATEA ACADEMICĂ. O ABORDARE TERMINOLOGICĂ

(ETHICS AND ACADEMIC INTEGRITY. A TERMINOLOGY-BASED APPROACH)

Cristina HERLING

Abstract: Ethics and academic integrity are two of the most important principles of a high-quality education. This article provides a terminological and etymological overview of what is meant by morality, ethics and academic integrity, which are necessary to ensure the quality of academic work. It also presents the different types of academic fraud. Academic integrity, underpinned by ethical values and embodied in behaviour, plays a very important role in an academic community. Violation of academic integrity is manifested by academic fraud, which results in the sanctioning of members of the academic community (student, teaching and research staff, technical and administrative staff), as they must respect intellectual property.

Keywords: *ethics; integrity; moral values; academic fraud; academic conduct*

Introducere

Obiectivul acestui articol este acela de a sublinia importanța înțelegerii sintagmei „etică și integritate academică”, precum și a valorilor procesului academic și principiilor care derivă din acestea, deoarece prin acceptarea și respectarea acestor valori o instituție universitară poate oferi o desfășurare în condiții optime a proceselor de predare, învățare și cercetare. Astfel, acest articol prezintă conceptele **etică, integritate, morală** din punct de vedere terminologic și etimologic, precum și o prezentare a conceptului de **fraudă academică**. Experții în etică și integritate academică sunt, de cele mai multe ori, cadrele didactice cu formare în domeniul științelor socio-umane. Instituțiile de învățământ au o mare responsabilitate în ceea ce privește deprinderea studenților cu noțiunile de bază ale deontologiei academice prin cunoașterea normelor conduitei academice, înțelegerea și asimilarea acestora, precum și aplicarea cunoștințelor dobândite în activitățile intelectuale specifice programului de studii urmat înainte ca aceștia să fie integrați pe piața muncii.

1. Explicații terminologice și etimologice

O parte esențială a unei lucrări este aceea de a oferi o înțelegere corectă a termenilor, pentru a evita o folosire inadecvată a acestora. Vom începe acest capitol prin prezentarea unei analize etimologice a cuvintelor „etică” și

„integritate”. Astfel, cuvântul „etică” este de origine greacă și vine de la cuvântul „ēthikós”, derivat din „ethos” (obicei, moravuri, obișnuință, deprindere) + sufixul „-ikos” (referitor la) (etică, f.d.) și se referă la „1. S.f. Studiul teoretic al principiilor și concepțiilor de bază din orice domeniu al gândirii și activității practice. 2. S. f. Ansamblu de norme în raport cu care un grup uman își reglează comportamentul pentru a deosebi ce este legitim și acceptabil în realizarea scopurilor; morală.” Din limba greacă cuvântul a intrat în limba latină, „ethicus”. (etică, 2009). Cuvântul „integritate” vine din limba latină, „*integritas, -ātis*” (*totalitate, robustețe, sănătate, onestitate, corectitudine*) și este derivat din „integer” (intact, întreg, neatins de rău), format la rândul său din prefixul „in-” (fără, ne-) și „teger” < „tangere” (a atinge, a ajunge) (integritad, f.d.); are sensul de „1. Înșușirea de a fi integru; cinste, probitate; incoruptibilitate. 2. Înșușirea de a fi sau de a rămâne intact, întreg.” (integritate, 2009). Deoarece obiectul eticii îl constituie morala, vom prezenta în continuare etimologia cuvântului „morală”, care provine tot din limba latină, de la „moralis” (obicei, datină, obișnuință), care derivă din „mos, moris” (fel de a trăi). În limba latină nu exista cuvântul „moralis”. Acest lexem este un calc al cuvântului „ēthikós” din limba greacă, care a fost tradus în latină prin „moralis” pornind de la „mos, moris” (fel de a trăi) (moral, f.d.) și are sensul de „s. f. 1. Ansamblul convingerilor, atitudinilor, deprinderilor reflectate și fixate în principii, norme, reguli, determinate istoric și social, care reglementează comportarea și raporturile indivizilor între ei, precum și dintre aceștia și colectivitate și a căror respectare se întemeiază pe conștiință și pe opinia publică; etică. 2. Disciplină științifică care se ocupă cu normele de comportare a oamenilor în societate; (concr.) carte care cuprinde aceste norme; etică.” (morală, 2009).

Termenul „etică” se află în strânsă legătură cu termenul „morală”, dar nu este identic cu acesta, deși uneori nu se face nicio diferență între aceștia. Conform *Dicționarului de filosofie și logică* (Speake, Mitchell și Isaacs, 1996), termenul „etică” reprezintă „un ansamblu de standarde în raport cu care un grup sau o comunitate umană a decis să își regleze comportamentul – spre a deosebi ce este legitim sau acceptabil în scopurile lor de ceea ce nu este așa” (etică, 1996). În *Dicționarul de filosofie* (Banu, Apostol și Becleanu, 1978) termenul este definit ca fiind o „disciplină filosofică care studiază problemele practice și teoretice ale moralei” (etică, 1978). În ceea ce privește morala, aceasta „există în și prin societate, în și prin grupurile umane distincte fiind, asemenea oricăror dimensiuni ale umanului, o realitate socială. [...] Ea este în continuă transformare, în directă dependență de mutațiile ce se produc în cultura și

civilizația diferitelor comunități umane” (Bică et al., 2018: 18). Prin termenul „morală” se înțelege că orice acțiune a omului trebuie să respecte, în mod conștient, anumite cerințe și norme ale unei comunități (Durac, 2021-2022: 16).

Conceptul „integritate academică” a fost introdus în literatura de specialitate de către cercetătorul Donald McCabe la începutul anilor '90 și se referă la desfășurarea activităților academice prin respectarea valorilor reprezentate prin onestitate, încredere, dreptate, respect și responsabilitate. Prin conceptul de integritate academică se pune accentul pe valorile, comportamentul și conduita membrilor unei comunități academice, mai ales în ceea ce privește fraudă intelectuală, în special plagiatul. Prof. univ. Livia Durac, în *Support de curs la disciplina Etică și integritate academică* (2021-2022), definește sintagma „integritate academică” ca „o alegere personală de a acționa responsabil și de a-și asuma responsabilitatea” și consideră că termenul „integritate” poate fi înțeles ca fiind „respectarea valorii intrinseci a fiecărui individ și a demnității sale umane. Aceasta este o interpretare care poate fi găsită în declarațiile privind drepturile omului aprobate de organisme multinaționale” (Durac, 2021-2022: 33).

Referitor la sintagma „etică și integritate academică”, conf. univ. dr. Emanuel Socaciu, în capitolul „Fundamente ale eticii academice”, propune o clarificare a termenilor astfel:

Pe de o parte, ne-am putea referi la „etica academică” (*academic ethics*), pe de altă parte la „etică în mediul academic” (*ethics in academia*¹ – distincții similare se aplică și în alte zone ale eticii aplicate, spre exemplu „etica afacerilor” și „etică în afaceri”). Primul sens trimite la un domeniu de cercetare teoretică și empirică, adesea interdisciplinar, pe când al doilea vizează mai curând o mișcare intelectuală și socială care promovează etica în organizațiile academice. (Socaciu, 2018: 11)

Autorul continuă prin prezentarea unor alte posibile confuzii între termenii „etică” și „integritate” academică subliniind faptul că aceștia sunt folosiți, chiar și în documente oficiale, pentru a desemna fie același lucru, fie enumerarea unor lucruri diferite, utilizări pe care acesta le consideră incorecte, deoarece „integritatea este o virtute a unei persoane sau a unei organizații și, ca atare, parte a obiectului de studiu al eticii teoretice. [...] Totuși, putem folosi

---

¹ În italice în textul original.

conjuncția dacă avem grijă să specificăm nivelurile diferite la care ne referim.” (Socaciu, 2018: 11)

2. Etica și integritatea academică vs. fraudă academică

Etica universitară cuprinde două elemente complementare: a) educația morală, care înseamnă că membrii unei comunități universitare trebuie să urmeze normele morale din respect față de acestea și nu de teama sancțiunilor, ceea ce conduce la o integritate morală, și b) deontologia academică, referitoare la obligația morală de a respecta prevederile cuprinse în Codul de etică (un ansamblu de reguli morale) al fiecărei universități, cod ce trebuie să conducă la un comportament moral în interiorul comunității universitare (Aslam, 2018: 27). Un obiectiv al eticii este acela de a face diferențierea între ce este moral și imoral, iar în ceea ce privește etica academică „problema care se pune este aceea de a distinge între ceea ce este (moralmente) corect și incorect în cazul acțiunilor pe care le întreprindem ca membri ai comunității academice.” (Socaciu și Mihailov, 2018: 14).

Integritatea academică este temelia pe care se construiește și se dezvoltă viața academică. Rolul integrității academice este acela de a apăra valorile fundamentale ale procesului academic, valori reprezentate prin onestitate, încredere, dreptate, respect și responsabilitate. Aceste valori se află în strânsă legătură una cu cealaltă, fiecare reprezentând un aspect specific și decisiv al integrității academice și fără de care o comunitate academică nu-și poate desfășura activitatea. Astfel, pentru a combate fraudă academică și actele imorale în cadrul unei comunități universitare în vederea asigurării unui învățământ de calitate și pentru a forma o comunitate academică solidă din punct de vedere moral, au fost înființate birouri sau comisii de etică, s-au elaborat coduri etice și au fost formați specialiști în domeniu (Aslam, 2018: 26).

Prin intermediul activităților didactice și de cercetare desfășurate în universități se transmite cunoașterea către generațiile viitoare, iar desfășurarea acestor activități trebuie să aibă loc în condiții optime, lucru ce se poate îndeplini prin respectarea de către membrii comunității academice a unor norme morale și de conduită. Astfel, au fost adoptate Coduri de etică prin care membrii comunității academice „se angajează să respecte o serie de valori și principii etice generale, din care decurg reguli morale specifice, cu rolul de a ghida deciziile etice și de a oferi un model de comportament moral” (Mureșan și Constantinescu, 2018 :52). Codurile de etică sunt instrumente instituționale prin care le sunt prezentate membrilor comunității academice valorile morale

sub forma unui set de reguli care să îi ghideze în desfășurarea activităților și care să le aducă la cunoștință ceea ce este permis și ce nu este permis, ce este moral și ce este imoral. Alături de reguli sunt prezentate și sancțiunile care se aplică în cazul încălcării acestora, precum și procedura în fața Comisiei de etică universitară.

Încălcarea normelor impuse de o comunitate universitară constituie o abatere de la integritate și se poate manifesta sub diferite forme: plagiat, autoplagiat, fabricare de rezultate sau de date, abateri în timpul examinării etc. Prezentăm mai jos cinci dintre cele mai importante abateri de la normele morale în cadrul unei comunități academice, așa cum sunt menționate în *Regulamentul pentru prevenirea fraudelor intelectuale/academice ale studenților* al Facultății de Litere din cadrul Universității din București:

- a. Plagiatul reprezintă furtul de proprietate intelectuală, adică însușirea totală sau parțială și utilizarea ideilor sau cuvintelor unui alt autor și prezentarea acestora ca fiind proprii fără a indica sursa originală; prezentarea unor idei, deja publicate de un alt autor, ca fiind originale; omiterea ghilimelelor prin care se indică citarea unui autor. Conform art. 4, lit. d) din Legea nr. 206/2004, plagiatul este „expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”. Plagiatul poate fi identificat prin utilizarea unor softuri specializate (softuri anti-plagiat) care analizează textul în raport cu alte texte existente în literatura de specialitate și care prezintă apoi gradul de similitudine între textele supuse analizei.
- b. Autoplagiatul reprezintă o reutilizare parțială sau integrală a propriului material și este definit în art. 4, lit. e) din Legea nr. 206/2004 ca fiind „expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau acelorași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”.

- c. Fabricarea de rezultate sau de date se referă la inventarea, crearea, transformarea unor rezultate ale unei cercetări și la furnizarea de informații incorecte.
- d. Abaterile în timpul examinării se referă la: utilizarea de materiale (suporturi de curs, manuale, notițe, lucrarea altui student) în timpul examenului; furnizarea sau primirea de informații în timpul unui examen prin orice mijloace în vederea copierii; difuzarea sau primirea subiectelor și/sau materialelor de examen și a răspunsurilor; susținerea unui examen scris sau oral ori scrierea unei lucrări pentru un alt student; prezentarea aceleiași lucrări sau a unei versiuni la alte cursuri.
- e. Substituția de persoană sau falsul privind identitatea se referă la înlocuirea persoanei evaluate de către o altă persoană care își asumă identitatea celei dintâi (Universitatea din București, Facultatea de Litere, 2012).

Concluzii

În orice domeniu de activitate principiile etice trebuie să reprezinte baza comunității respective. Aceste principii sunt cu atât mai importante cu cât ne referim la o comunitate academică unde sunt formați viitori specialiști în varii domenii. Astfel, este necesară cunoașterea și menținerea unor standarde profesionale ridicate, iar aceste standarde nu pot fi atinse, așa cum am prezentat și în prezentul articol, decât prin cunoașterea și înțelegerea unor valori și norme morale, concretizate într-un set de reguli. În acest articol am prezentat încadrarea terminologică și etimologică a principalilor termeni cu care operează o comunitate academică atunci când face referire la activitățile academice: etică, morală, integritate. De asemenea, am prezentat, pe scurt, câteva dintre principalele noțiuni referitoare la fraudă academică. O exprimare într-o formă clară și înțelegerea adecvată a termenilor conduce la o bună conduită și la respectarea normelor etice, precum și la respectarea standardelor în cercetarea științifică de către fiecare membru al comunității academice.

Bibliografie

Aslam, C., Moraru, C.F. și Paraschiv, R. (2018). Etica academică în contextul dezbaterilor etice de ieri și de azi. În *Curs de deontologie și integritate academică* (pp. 19-28). București: Universitatea Națională de Arte.

- Socaciu, E. (2018a). Fundamente ale eticii academice. In L. Papadima (coord.). *Deontologie academică-curriculum cadru*, (pp. 9-13). București: Editura Universității din București.
- Bică, D. et al. (2018). Formarea de comportamente și atitudini adecvate din punct de vedere deontologic în munca intelectuală a studenților. Etică și integritate academică. Consultat la adresa http://icadsi.upm.ro/wp-content/uploads/Etica_integritate_acad_curs.pdf
- Durac, L. (2021-2022). *Suport de curs la disciplina Etică și integritate academică*. Consultat la adresa <http://www.upa.ro/wp-content/uploads/2022/03/Etica-si-integritate-academica.pdf>.
- Gibea, T. (2018). Instrumente instituționale pentru promovarea eticii academice. In Socaciu, E. et al. (ed.). *Etică și integritate academică* (pp. 61-81) București: Editura Universității din București.
- Mureșan, V. și Constantinescu, M. (2018). De ce avem nevoie de etică și integritate în mediul academic? In Socaciu, E. et al. (ed.). *Etică și integritate academică* (pp. 43-59) București: Editura Universității din București.
- Socaciu, E. și Mihailov, E. (2018). Concepte și distincții fundamentale. In Socaciu, E. et al. (ed.). *Etică și integritate academică* (pp. 13-25). București: Editura Universității din București.
- Legea 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare (actualizată până la data de 28 ianuarie 2016).
- etică. (f.d.). In Anders, V. et al. *DECEL (Diccionario Etimológico Castellano en Línea)*. Consultat la adresa <http://etimologias.dechile.net/?e.tica>
- etică. (1978). In Banu, I., Apostol, P. și Becleanu Iancu, A. *Dicționar de filosofie*. București: Editura Politică.
- etică. (1996). In Speake, J., Mitchell, S. și Isaacs, A. (ed.). *Dicționar de filozofie și logică*. București: Humanitas.
- etică. (2009). In Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”. *DEX - Dicționarul explicativ al limbii române* (ediția a II-a revizuită și adăugită). București: Univers Enciclopedic.
- integritate. (2009). Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”. In *DEX - Dicționarul explicativ al limbii române* (ediția a II-a revizuită și adăugită). București: Univers Enciclopedic.
- integritad. (f.d.). In Anders, V. et al. *DECEL (Diccionario Etimológico Castellano en Línea)*. Consultat la adresa <http://etimologias.dechile.net/?integritad>.
- morală. (2009). Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”. In *DEX - Dicționarul explicativ al limbii române* (ediția a II-a revizuită și adăugită). București: Univers Enciclopedic.
- moral. (f.d.). In Anders, V. et al. *DECEL (Diccionario Etimológico Castellano en Línea)*. Consultat la adresa <http://etimologias.dechile.net/?moral>.
- Universitatea din București, Facultatea de Litere. (2012). Regulament pentru prevenirea fraudelor intelectuale / academice ale studenților. Consultat la adresa <https://litere.ro/wp-content/uploads/2021/01/202321352-Regulament-pt-prevenirea-fraudelor-intelectuale-doc.pdf>.

About the author

Cristina HERLING is a Lecturer of Spanish at the Department of Foreign Languages and Communication of the Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania.

E-mail: cristina.herling@utcb.ro

EXIGENȚE ETICE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

(ETHICAL REQUIREMENTS IN SCIENTIFIC RESEARCH)

Marinela Doina NISTEA

Abstract: Research is a systematic, controlled, empirical and critical investigation of topics of interest. We define research activity as the effort to acquire new knowledge and to find answers to various questions. The scientific and ethical requirements in consulting documentary sources refer to the scientific and moral conduct that a researcher must have and apply in his/her research endeavor. Whether we are talking about a simple project, a scientific article, an undergraduate thesis, a dissertation or a doctoral thesis, research must be carried out thoroughly. This activity requires time, skill and rigorous organization. The principle of novelty should be at the forefront, which is why literature review on the subject in question is essential. Research is also about intellectual satisfaction, understanding issues, mechanisms and connections, and has the benefit of improving people's lives and enhancing culture.

Keywords: *research; news; writing; ethics; scientific*

Introducere

În documentarea științifică ceea ce este etic se află în strânsă legătură cu ceea ce este legitim și acceptabil în realizarea scopurilor propuse. Exigențele științifice și etice care se impun în consultarea surselor de documentare și în redactarea lucrărilor cu caracter științific țin de integritatea morală pe care un cercetător trebuie să o aibă și să o aplice în demersul său de cercetare. La elaborarea lucrărilor științifice trebuie să fie respectate anumite rigori specifice stilului științific și, de asemenea, scrierii academice, care se bazează pe argumente, pe organizare logică, ton impersonal și pe alegerea precisă a cuvintelor, rezultată în urma cunoașterii temeinice a normelor limbii în care este redactată lucrarea științifică. Acestea diferă de la o limbă la alta, de aceea o documentare în prealabil și în legătură cu acest subiect va garanta succesul în aplicarea normelor academice la un nivel optim atât în varianta orală a limbii (folosită pentru prezentările orale), cât și în cea scrisă (necesară pentru elaborarea lucrărilor științifice).

În România, forul competent pentru stabilirea normelor literare și lingvistice este Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, căruia îi revine rolul de cultivare și de promovare a limbii române. La anumite intervale de timp, aici sunt editate lucrări de referință pentru dinamica limbii române contemporane, care se constituie în „normative” privind scrierea unei lucrări științifice. Pentru un cercetător, ideile originale asupra subiectului

dezbătut trebuie să se bazeze pe criterii valide și valoroase din punct de vedere etic și științific, iar baza teoretică generală este fundamentală pentru obținerea rezultatelor științifice dorite în egală măsură cu însușirea corectă a limbii, care va conduce din punct de vedere lingvistic la redactarea corectă a materialului rezultat în urma cercetărilor.

1. Principii etice în cercetare

În ultimii ani, în mediul academic românesc se discută mult despre aplicarea unor principii etice în documentarea științifică: există cursuri universitare prevăzute în planurile de învățământ atât la ciclul licență, cât și la studiile de masterat și doctorat și o rigurozitate mare în aplicarea principiilor teoretice. Nu același lucru se poate spune despre învățământul preuniversitar. Elevii trebuie adesea să alcătuiască proiecte la diferite materii, de cele mai multe ori singuri și într-un interval temporal scurt, iar internetul reprezintă principala sursă de documentare în multe dintre cazuri. Cercetarea științifică nu se desfășoară conform unor reguli ce vizează respectarea eticii în toate etapele de cercetare și anume: formarea gândirii critice pe un conținut anume, rezolvarea de probleme, argumentarea, procesarea și organizarea informației, colaborarea, inițiativa și redactarea ideilor într-un registru propriu, ci se bazează într-o mare măsură pe preluarea și însușirea ideilor altora ca și cum ar fi proprii.

În primul an de facultate constatăm că studenții, în general, sunt înclinați spre plagiat și incapabili să formuleze idei proprii ori să redea cu acuratețe sursele din care se inspiră în realizarea unor proiecte. Discuțiile despre utilizarea surselor și resurselor de documentare necesare elaborării proiectelor se dovedesc a fi întotdeauna binevenite, necesare și cu rezultate vizibile pe termen lung. Ele pot fi ocazionate și de organizarea unor sesiuni științifice studențești încă din primul an de facultate. Studenții vor îmbina astfel activitățile didactice cu cele de cercetare, își vor lărgi orizontul de cunoaștere și vor putea accede la colaborări cu reviste, cenacluri sau buletine științifice ale departamentelor, urmări firești ale eforturilor depuse de ei. Punctele de vedere proprii rezultate în urma analizelor pot fi astfel valorificate și pot constitui viitoare piste de cercetare. Din punct de vedere etic, accepția generală în legătură cu acele cutume sus-amintite este următoarea:

Cercetarea se bazează în cele mai multe cazuri pe ceea ce alți specialiști au studiat, publicat și comunicat anterior comunității științifice tocmai din dorința de a expune ideile, experimentele și descoperirile lor criticii celorlalți specialiști care ar putea dori să refacă un experiment, să testeze viabilitatea unei teorii sau chiar să continue

o cercetare. Prin plagiat, toate aceste principii de funcționare a cercetării sunt înăbușite, iar progresul științific este redus drastic. (Anghel, 2022: 14)

După ce studentul sau tânărul cercetător și-a câștigat dreptul de a vorbi sau de a scrie despre un subiect anume, el trebuie să întreprindă un demers activ și critic de accesare și de valorificare a unor mijloace și surse de documentare cât mai diverse în legătură cu subiectul dezbătut. Trecerea în revistă a literaturii de specialitate, studierea documentelor oficiale și a legislației în vigoare (dacă este cazul) etc. sunt deziderate în cercetarea științifică. În mod cert, nu există o „scurtătură” pentru a scrie o lucrare științifică, așa cum nu există o scurtătură pentru a avea rezultate bune în general. Pentru a deveni cu adevărat competent într-un domeniu e nevoie de multă pregătire și de perseverență, iar pentru a excela este nevoie de o aprofundare continuă. Și cei mai buni experți au nevoie de cercetare, iar cunoașterea merge întotdeauna mână în mână cu entuziasmul și cu pasiunea. Dar cum le putem îmbina eficient și care sunt cerințele științifice și etice ale unei activități de documentare corecte, calitative și eficiente? Un răspuns general-valabil nu există, dar, cu siguranță, formarea de competențe și de gândire critică se poate obține doar prin sudarea tuturor pârgurilor gândirii, prin multă practică și stăruință.

2. Scopul cercetării. Surse și resurse de documentare

Cercetarea științifică se bazează pe un set de principii morale universal valabile, dintre care cel mai important este integritatea (Ghențulescu, 2019: 14) și reprezintă o investigație sistematizată, controlată, empirică și critică asupra unor subiecte de interes. Activitatea de cercetare se definește prin efortul de a dobândi noi cunoștințe și prin activitatea de a găsi răspunsuri la diferite întrebări. În învățământul preuniversitar, universitar și postuniversitar ea are ca scop obținerea unei diplome și a unei poziții respectabile în societate, dar mai înseamnă și plăcere intelectuală, înțelegerea unor problematici, mecanisme și legături și are darul de a contribui la îmbunătățirea vieții oamenilor și la consolidarea culturii la nivelul societății:

În general, cercetarea științifică se realizează asupra unui obiect al cercetării, respectiv asupra unui decuplaj din realitate, care este chestionat și în legătură cu care se formulează întrebări. Practic, prin demersurile de cercetare științifică se realizează investigații ale unor problematici operațional și clar delimitate, în cadrul cărora se încearcă să se răspundă întrebărilor formulate, prin oferirea de răspunsuri riguroase, precise, fundamentate și argumentate științific și logic. (Bocoș et al., 2022: 11)

La o analiză superficială, s-ar putea crede că răspunsurile pot fi găsite foarte ușor; în zilele noastre informația circulă mult mai facil decât în trecut, accesarea ei se face doar prin apăsarea câtorva butoane, însă mai departe deprinderea cititului și a scrisului devine o parte a jocului predilect (Sandu, Popoveniuc, 2018: 48). Astăzi cercetarea științifică este mult mai bine organizată decât în trecut prin prisma noilor tehnologii, însă ea trebuie să se supună și unui număr mult mai mare de reguli datorită circulației informației la un nivel fără precedent în întreaga lume. Fie că ne referim la un simplu proiect, la un articol științific, la lucrarea de licență, de disertație sau la teza de doctorat, cercetarea trebuie să fie realizată temeinic, are nevoie de timp, de pricepere și de organizare riguroasă. În prim-plan trebuie să se afle principiul noutății, de aceea cunoașterea literaturii de specialitate, a ceea ce s-a scris în legătură cu subiectul respectiv, este obligatorie și constituie baza cercetării.

Conceperea unei lucrări științifice este un proces anevoios, care presupune muncă de cercetare, reflecție și analiză, de aceea, o cunoaștere preliminară a tipurilor de surse și o aprofundare a surselor și resurselor de documentare și e-documentare, a platformelor și bazelor de date științifice, a motoarelor de căutare și a programelor pentru managementul referințelor facilitează munca de cercetare și atingerea obiectivelor propuse. Documentarea și e-documentarea are în vedere și solicită concomitent următoarele paliere: spiritul critic, analitic, activ, explorativ, reflexiv, investigativ, evaluativ și, nu în ultimul rând, spiritul creativ (Baciu, Bocoș, 2022: 45-46). Pentru dobândirea și exersarea atitudinii critice, cercetătorul trebuie să aibă acces la surse de referință, relevante din punct de vedere teoretic și practic, iar cercetarea trebuie să se bazeze, pe cât posibil, pe consultarea surselor originale, **primare**, autentice, pentru a facilita înțelegerea sau decodarea cât mai corectă a termenilor, sensurilor și semnificațiilor fenomenului dezbătut. Exemple de surse primare pot fi: documente originale, scrisori ori documente personale, fotografii, documente istorice, jurnale, biografii, autobiografii, transcrieri de interviuri, înregistrări de discursuri, ziare și reviste, jurisprudență, legislație, reglementări, date statistice, rapoarte de cercetare, opere de artă, hărți etc. Ele au avantajul că sunt obiective, presupun elemente de originalitate și permit abordări personale, noi descoperiri și furnizarea unor dovezi credibile.

Sursele primare pot fi valorificate și interpretate cu ajutorul surselor **secundare**, acele surse derivate din primele, care conțin analize, sinteze, descrieri, interpretări ori evaluări ale unor evenimente, procese, fenomene etc. Exemple de surse secundare sunt: cărți ori manuale ce rezumă informații și

idei, recenzii științifice, monografii, critică literară, comentarii politice, filme bazate pe biografii sau evenimente istorice, editoriale din ziare, adică informații și comentarii de la alți scriitori sau cercetători. Avantajul consultării unor astfel de surse este dat de faptul că ele sintetizează adesea un număr mare de surse primare și oferă o privire de ansamblu asupra subiectului cercetat. La cele două tipuri de surse se adaugă și sursele **terțiare**, care oferă o sinteză a informațiilor din surse secundare și reprezintă o extensie a rezultatelor specifice oferite de acestea, conținând informații preluate din ele. Exemple de surse terțiare: enciclopedii, dicționare, portaluri de internet, rezumate, cronologii, bibliografii analitice, cataloage cu cercetări bibliografice, proiecte de diplomă etc. Ele nu reprezintă dovezi directe pentru investigații, ci, mai degrabă, le susțin.

Categoriile surselor amintite nu sunt mereu fixe, ci depind de cercetarea întreprinsă în raport cu contextul în care sunt utilizate și evaluate. Enciclopediile științifice, care au la bază sursele primare, se încadrează în categoria surselor secundare, dar alte enciclopedii, care au la bază surse secundare de documentare, sunt incluse în categoria surselor terțiare. De asemenea, articolele științifice pe subiecte foarte specifice, considerate surse secundare, pot fi și surse primare de informații pentru noile dezvoltări și evoluții în domeniul respectiv. Așadar, nu există granițe foarte precise în delimitarea surselor de documentare, de aceea, pentru asigurarea obiectivității și corectitudinii științifice, un cercetător trebuie să se bazeze pe un număr cât mai mare de surse, iar în activitatea de documentare, pe cât posibil, pe consultarea surselor originale, primare, autentice. De pildă, dacă vom cerceta receptarea operei unui scriitor în alt spațiu cultural decât cel în care el s-a manifestat, sursele secundare și terțiare ne vor dezvălui cât de cunoscută este imaginea și opera aceluși scriitor în acel spațiu, ilustrată prin traducerea volumelor sale în limba-țintă sau prin apariția unor articole în presa vremii, a unor recenzii sau a unor studii importante scrise de specialiștii în domeniu. Dacă acestea sunt puține sau inexistente, argumentul obiectiv pentru scrierea unei lucrări de cercetare este pe deplin justificat, iar redactarea sa se va baza, în principal, pe analiza surselor primare pentru căutarea unor semnificații proprii, dar va avea în vedere și sursele secundare scrise de specialiștii în domeniu în alte limbi de circulație. Prin urmare, etapa de cercetare premergătoare elaborării articolului/studiului/tezei este obligatorie, altfel cercetătorul riscă să meargă pe cărări deja bătătorite, fără măcar să știe acest lucru pe care însă alți cercetători din domeniu îl vor putea recunoaște. Consultarea unui număr cât mai mare de surse este necesară pentru obținerea

unei imagini de ansamblu și pentru înțelegerea la o scară mare a fenomenelor studiate și demonstrează că cercetătorul a depus timp și efort pentru a studia și a înțelege cât mai bine subiectul sau fenomenul studiat.

3. Surse și resurse de încredere

În activitatea de cercetare trebuie să fie folosite surse și resurse de încredere. Potrivit *DEX*, **sursa** este un „loc unde se produce, unde se poate găsi sau de unde se propagă ceva” (sursă, 2016), iar **resursa** este o „rezervă sau sursă de mijloace susceptibile de a fi valorificate la un moment dat” (resursă, 2016). Ambele „izvoare” trebuie să fie credibile, riguroase, bazate pe afirmații ce reprezintă consecința clară a afirmațiilor demonstrate anterior. Dacă subiectul cercetării este legat de sfera tehnico-științifică, sursele trebuie să fie exacte, în acord cu ultimele cercetări și date științifice din domeniu. În mod evident, și în acest caz cele mai de încredere surse sunt cele primare, publicate de către foruri legislative, ministere, organizații guvernamentale, asociații profesionale recunoscute la nivel național și internațional, universități, instituții de învățământ, centre de cercetare etc.

Principalele repere în identificarea surselor și resurselor de încredere sunt legate atât de **autor/autori**, de prestigiul profesional al acestora, cât și de **editura** la care este publicată sursa/ editorul acesteia. Se consideră demne de încredere acele surse în care autorii sunt recunoscuți în domeniu, folosesc un limbaj de specialitate corect și coerent, respectiv un sistem lingvistic ce utilizează o terminologie și alte mijloace lingvistice care vizează non-ambiguitatea comunicării și care citează și consemnează în mod corect și obiectiv lucrările utilizate pentru fundamentarea teoretică. Surse de încredere sunt și revistele științifice - publicațiile seriale în format tipărit sau electronic cu apariții periodice, în care procesul de **review** implică o analiză amănunțită a lucrărilor pe mai multe axe: evaluarea editorială, evaluarea colegială (**peer review** științific), evaluarea de etică și revizuirea traducerilor (dacă este cazul). În general, revistele sau buletinele științifice aplică procedeul **blind peer review** - proces care presupune că identitatea evaluatorului nu este cunoscută de către autorul unui material propus spre publicare sau **double blind peer review**, proces în care evaluatorul și autorul articolului evaluat își ignoră identitatea. Controlul calității științifice este garantat de un comitet științific alcătuit din personalități din domeniu, care activează la diferite universități sau institute de cercetare, dar și de redactorul-șef al revistei sau buletinului.

Un alt indiciu pentru stabilirea surselor de încredere în cazul lucrărilor publicate, de mari dimensiuni, îl reprezintă editura. În România, sursele de încredere sunt publicate de o editură înregistrată și recunoscută de către Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS), în cadrul căruia există mai multe comisii al căror principal rol este acela de a asigura cadrul de consultare și consensualizare pentru susținerea excelenței în cercetarea științifică. Recunoașterile obținute în urma evaluărilor durează patru ani, după care urmează un nou proces de analiză a informațiilor, care trebuie să fie pertinente, valide și fiabile în legătură cu relevanța și valoarea unor surse, resurse, procese, performanțe, competențe etc. și să se afle în concordanță cu obiectivele urmărite și fixate în prealabil. Internetul este o sursă inepuizabilă de informații, dar aplicarea unor „filtre” precum cele menționate anterior va conduce la folosirea optimă a timpului dedicat cercetării și la obținerea unor rezultate valide din punct de vedere științific. Îndeplinirea la termen în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale este, de asemenea, o exigență în atingerea obiectivelor propuse.

4. Câteva recomandări

Pentru ca timpul să fie folosit în mod cât mai eficient, e necesar ca încă de la început să fie cunoscut formatul în care va fi redactată viitoarea lucrare științifică, precum și sistemul de citare acceptat. La nivel internațional se folosesc mai multe stiluri de citare, dintre care cele mai uzitate sunt: APA – stil folosit în științele sociale, economie și educație, MLA - în științele umaniste, arte și studii interdisciplinare și stilul Turabian - în lucrări de cercetare, disertații și teze de doctorat (în România, la acestea se adaugă și stilul Academiei Române). Citarea trebuie să fie completă și să respecte regulile stilului de citare folosit în lucrarea științifică, iar acest lucru presupune învățarea unor reguli ce vor fi aplicate în mod consecvent pe tot parcursul redactării lucrării științifice. Cunoașterea temeinică a tuturor caracteristicilor stilului e o necesitate care poate combate o activitate cronofagă. Pe de altă parte, folosirea corectă a unui sistem de citare înlătură orice suspiciune de plagiat, un fenomen pentru detectarea căruia au fost create diferite sisteme anti-plagiat care determină cu exactitate proporția similitudinilor din textul verificat și conținutul din bazele de date și de pe internet. Documentarea este, așadar, o etapă obligatorie premergătoare redactării unei lucrări științifice, dar trebuie folosită cu discernământ și cu respectarea regulilor etice în știință:

Împrumutul de idei se poate realiza în modalități diferite, și anume fie prin citare, care constă în reproducerea unei sau unor expresii sau fraze. Fie prin rezumarea sau parafrazarea unui text. Nici în acest al doilea caz, al reformulării perifrastice a unui text, utilizatorul nu este scutit de obligația de a indica, dacă nu locul exact de unde a preluat ideea, măcar numele autorului originar. Se pot prelua, sub aceeași condiție a menționării sursei, date cifrice, schițe, grafice, fotografii, hărți etc. (Rădulescu, 2011: 129-130)

Și drepturile de autor trebuie respectate, în România ele fiind reglementate prin Legea nr. 8 din 14 martie 1996, actualizată în anul 2022, privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Concluzii

Spiritul științific este o dispoziție mentală specială care se dobândește prin practică. În conceperea lucrărilor științifice trebuie cultivat în permanență respectul pentru regulile apărute de-a lungul vremii din necesitatea uniformizării textelor. Ele sunt norme larg sau unanim acceptate în practica științifică, iar respectarea lor nu limitează creativitatea sau contribuția personală a unui cercetător, ci, dimpotrivă, ușurează înțelegerea textului științific, imprimându-i claritate și concizie. O foarte bună planificare ajută cercetătorul să abordeze corect fiecare pas al planului său: observația, interogația științifică, raționamentul, metoda, obiectivitatea, deschiderea de spirit etc. și să aibă în minte întregul ansamblu. Principiul noutății trebuie să primeze, dar el se va sprijini întotdeauna pe o bună cunoaștere a subiectului dezbătut, a ceea ce s-a scris înainte în legătură cu acesta. Din punct de vedere etic, în cazul preluării unor idei, toate referințele inserate în text trebuie să fie prezente și în bibliografie. De fapt, întreaga serie de elemente pe care s-a sprijinit cel care a realizat cercetarea trebuie armonizată, după caz: referințe, note explicative, surse bibliografice, anexe, indexuri, rezumat, cuvinte-cheie, cuprins, glosar etc., iar la redactarea finală va ține seama de cel puțin câteva criterii – fluentă, coeziune, un stil bine definit, corectitudinea gramaticală și stilistică. Argumentația științifică se va baza pe sensul denotativ sau referențial al termenilor și pe corectitudinea lor, iar tonul va fi obiectiv, lipsit de orice mărci afective. Scrisul reprezintă gândirea celui care scrie și este o explorare ce se cucerește doar scriind și rescriind până la obținerea unei variante mulțumitoare și peste ani. În forma sa finală, lucrarea predată nu trebuie să aibă mai mult de trei corecturi pe pagină; în caz contrar pagina trebuie rescrisă. Bunele practici presupun și respectarea cu strictețe a normelor de redactare,

astfel încât conținutul și forma cercetării să reflecte cât mai onest procesul de creație.

Bibliografie

- Acces Național Electronic la Literatura Științifică pentru Susținerea Sistemului de Cercetare și Educație în România (ANELIS), (f.d.). ANELIS PLUS 2020. Consultat la adresa <http://www.anelisplus.ro/>.
- Anghel, M. (2022). *Plagiatul*. București: Pro Universitaria.
- Baciu, C., Bocoș, M.-D. (2022). *Evaluarea și utilizarea surselor și resurselor de documentare*. Presa Universitară Clujeană.
- Bocoș, M.-D., Stan, C., Crișan, C.-D. (coord.) (2021). *Cercetarea educațională. Coordonate generale ale activităților de cercetare. Volumul I*. Presa Universitară Clujeană.
- Consiliul Național al Cercetării Științifice. (2020a). *Scientometrie – Edituri*. Consultat la <https://uefiscdi.gov.ro/scientometrie-edituri>
- Consiliul Național al Cercetării Științifice. (2020b). *Scientometrie – Edituri*. Consultat la <http://old.cnsc-nrc.ro/evaluarea-publica%209Biiilor%2099tiin%209Bifice/rezultate-evaluare-revisteediturolectii/clasificare%20edituri/clasificare/>
- Consiliul Național al Cercetării Științifice. (2020c). *Scientometrie – Edituri*. Consultat la <https://uefiscdi.gov.ro/resource-8136>
- Ghețulescu, R. (2019). *Etică academică*. București: Editura Conspress.
- Rădulescu, M. (2011). *Metodologia cercetării științifice*. București: Editura Didactică și Pedagogică R. A.
- Sandu, A., Popoveniuc, B. (coord.). (2018). *Etică și integritate în educație și cercetare*. București: Editura Tritonic.

About the author

Marinela Doina NISTEA is an Associate Professor, Ph.D., at the Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania.

E-mail: marilena.nistea@utcb.ro

FAVORITISM IN THE WORKING ENVIRONMENT - A SHORT REVIEW

Marina-Cristiana ROTARU

Abstract: The aim of this paper is to provide a short review of the main aspects of favoritism in the working environment. First, it introduces various types of favoritism. Second, the article tackles the issue of nepotism and presents new findings of the literature according to which some nepotism (reciprocal nepotism) manifests positive values for the working environment. In addition, we also present a few conditions which are favourable for reciprocal nepotism and which are said to contribute positively to the working environment. Furthermore, our paper aims at identifying cultural motivations behind the fairly wide spread of favoritism in Romanian society.

Keywords: *favoritism; entitlement nepotism; reciprocal nepotism; tacit knowledge transfer; cultural motivations*

Introduction

Favoritism is as old as time. Try as we might, we cannot make it disappear completely from our society because it is part of human nature and, in some cultures, it is more embedded than in others. However, modern societies have adopted legislation meant to diminish the damaging effects of favouritism. For example, Romanian legislation includes Law no. 202/2002 on equal opportunities and treatment between women and men, with subsequent amendments and additions¹, Law no. 504/2002 on audio-visual media², Law no. 35/1997 on the organization and functioning of the Advocate of the People institution (or Romanian Ombudsman)³, Labour Code of 2003 (Articles 5, 6, 159)⁴, the Government Ordinance no. 137 of 31 August 2000 (republished) regarding the prevention and sanctioning of all forms of discrimination⁵ and the Government decision no. 1194 of 12 December 2001 regarding the

---

¹ In Romanian: Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, cu modificările și completările ulterioare.

² In Romanian: Legea audiovizualului nr. 504/2002.

³ In Romanian: Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului.

⁴ In Romanian: Codul muncii din 2003 (Articolele 5, 6, 159).

⁵ In Romanian: Ordonanța guvernului nr. 137 din 31 august 2000 (republicată) privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

organization and functioning of the National Council for Combating Discrimination⁶.

Favouritism comes in various forms: nepotism, cronyism, sexual favours, patronage. **Favouritism** is generally defined as "1. the showing of special favour: PARTIALITY; 2. The state or fact of being a favourite" (favouritism, n.d.). This partiality further manifests itself as **nepotism**, defined broadly as "favouritism (as in appointment to a job) based on kinship" (nepotism, n.d.). **Cronyism** is another manifestation of favouritism, defined as "partiality to cronies⁷ especially as evidenced in the appointment of political hangers-on to office without regard to their qualifications" (cronyism, n.d.). **Sexual favours** are described by dictionaries as "sex acts done in exchange for something (such as money)" (sexual favour, n.d.). **Patronage** (as a form of favouritism) is manifest in political life and is generally defined as "the power to make appointments to government jobs especially for political advantage" (patronage, n.d.).

1. Nepotism: friend or foe?

Whatever its definition, nepotism is seen as a form of partiality towards kin. For example, the definition provided by the *Oxford English Dictionary* (2011) introduces it as "the showing of special favour or unfair preference to a relative in conferring a position, job, privilege etc.; spec. such favour or preference shown to an illegitimate son by a pope or other high-ranking ecclesiastic". The second meaning assigned to the term is that of "unfair preferment of or favouritism shown to friends, protégés or others within a person's sphere of influence. Also (occasionally), the exploitation for one's personal advantage of one's influential status" (nepotism, 2011).

Nepotism is broadly perceived as a negative attitude in society and is analysed in depth, in part because of its "apparent prevalence across cultures" (Jones, 2012: 4). Numerous studies underline the damaging consequences of nepotism in the economic environment. For example, the study carried out by Schulze, Lubatkin and Dino (2003) focus on how altruism shown by family members towards the younger generation may result in reduced productivity of the family firm.

---

⁶ In Romanian: Hotărârea guvernului nr. 1194 din 12 decembrie 2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

⁷ A crony (in the plural form, *cronies*) is defined as "a close friend especially of long standing: PAL" (crony, n.d.).

Adam Bellow's intriguing book on nepotism⁸, *In Praise of Nepotism: A Natural History*, sheds new light on the topic and underlines that nepotism is part of human nature, generally, and a fundamental element that binds together parents and their offspring. It is seen as a means by which the older generation tries to leave a legacy to the generations that come after.

The generally held view that nepotism is harmful to enterprises is challenged by recent studies which have focused on the role of stewardship in family enterprises. Numerous family-owned enterprises have proved successful by relying on four core values, identified as: "command, continuity, community and connection – or 'the four Cs'" (Miller, Le Breton-Miller, 2005: 6). **Command** focuses on "the freedom to be decisive, speedy, and innovative in running and renewing the firm. They serve their shareholders not by being slaves but independent 'people of action'". **Continuity** underlines the "desire to keep pursuing the dream [...] safeguarded via farsighted investment and solicitous stewardship". **Community** focuses on "the desire to unite the tribe – to get everyone inside the company psyched to achieve the mission". **Connection** plays an important role in developing "the firm's relationship with outsiders" and does not aim for "opportunistic transactions" but endeavour to "be good neighbors – to contribute generously to secure win-win, enduring relationships with clients, suppliers, partners, and the broader community" (Miller, Le Breton-Miller, 2005: 6). Hence, according to the study carried out by Miller and Le Breton-Miller, the four Cs, "if blended or 'configured' correctly – translated over the long run into profound sources of vitality, supporting strategies that wrought competitive advantage not just for years but in many cases for more than a century" (Miller, Le Breton-Miller, 2005: 6-7).

Further studies have confirmed the findings of the analysis carried out by Miller and Le Breton-Miller. Such one study is the one conducted by Jaskiewicz et al. (2013), which, apart from presenting a negative manifestation of nepotism, **entitlement nepotism**, also introduces a positive manifestation of nepotism, known as **reciprocal nepotism**. The identification of the two types of nepotism is based on the social exchange theory according to which "interpersonal interactions are guided by weighing costs and rewards" (Stafford and Kuiper, 2021: 379). In other words, the social exchange theory holds the view that interpersonal relationships are based on an exchange

---

⁸ Adam Bellow is the son of the American writer Saul Bellow, who was awarded the Pulitzer Prize for Fiction and Nobel Prize in Literature in 1976.

process in which each party weighs the potential benefits and risks associated with the relationship.

1.1 Entitlement nepotism

Jaskiewicz et al. define entitlement nepotism as "Hiring that is based on family ties without consideration of family conditions" (2013: 124). Entitled nepots perceive themselves as worthy to "to receive preferential treatment and status within the organization. Their entitlement may include sanctions that are not as openly recognized as the more manifest rewards" (Muchinsky, 2012: 62). As they feel entitled to various forms of rewards and advantages, entitled nepots may show little or no interest in contributing to the wellbeing of the company. In addition, they are "more likely to exploit family firm resources for personal gain rather than to use them for the collective benefit of current and future family firm owners" and they will prejudice the company in the long term (Jaskiewicz et al., 2013: 124).

1.2. Reciprocal nepotism

Reciprocal nepotism is considered to be a positive manifestation of nepotism. It is defined as "Nepotism associated with the family conditions of interdependence, previous interactions, and cultural norms that support obligations to family members" (Jaskiewicz et al., 2013: 124-125). In case of reciprocal nepotism, the nepots feel that they are under the obligation to return the favour by working harder in order to meet expectations, by showing loyalty to their family. They develop a sense of responsibility both to their family and the family company. Furthermore, trust is nurtured between the nepot and the family. The literature has revealed that "The higher the level of mutual trust and goal alignment between a hiring family member and nepot, the greater the latter's incentives to reciprocate and to act as a steward of the organization" (Jaskiewicz et al., 2013: 125).

2. Reciprocal nepotism, tacit knowledge transfer and tacit knowledge management

Knowledge transfer is defined as "the focused, unidirectional communication of knowledge between individuals, groups or organisations such that the recipient of knowledge (a) has cognitive understanding, (b) has the ability to apply the knowledge or (c) applies the knowledge" (King, 2006: 542).

Knowledge can be divided into two main types: explicit knowledge and tacit knowledge. Explicit knowledge "can be easily codified and communicated through manuals, policies" (Sikombe and Phiri, 2019: para 7) while tacit

knowledge is “more individualistic and contextual-specific, hence it is expressed through individual experience such as the know-how and is therefore difficult to communicate” (Sikombe and Phiri, 2019: para 7). Tacit knowledge is “difficult to access by outsiders” (Jaskiewicz et al., 2013: 127). Furthermore, tacit knowledge “offers a competitive advantage since it is unique, rare and difficult for competitors to replicate” (Sikombe and Phiri, 2019: para 9). An illustration of tacit knowledge is “how to stimulate creativity within a product development team” (Jaskiewicz et al., 2013: 127).

Drawing on previous research, Jaskiewicz et al. explain why tacit knowledge is difficult to be acquired: it can only be accessed “through close personal exchanges with managers and colleagues over time”, hence it is “difficult, costly, time-consuming and risky” (2013: 127). Furthermore, tacit knowledge cannot prove effective unless it involves “personal, trust-based and long-term relationships between individuals” (Jaskiewicz et al., 2013: 127). A relationship based on mutual trust must be built between “the source of tacit knowledge” and “the recipient” (Jaskiewicz et al., 2013: 128). The transfer of tacit knowledge and the competent and efficient management of tacit knowledge thus depends on the nature of generalized social exchanges among the family and the “long-term orientation and commitment” of both the hiring family and the nepot(s) (Jaskiewicz et al., 2013: 128).

Reciprocal nepotism is characterised by tacit knowledge transfer and management as both sides feel they can trust and rely on each other and work together in order to achieve the company’s goals to the benefit of both family members and the company and its employees.

3. Cultural motivations for favoritism in Romania

A study carried out by two researchers from the University of California, Irvine, which has investigated the relation between culture and manifestations of favoritism, has revealed that certain cultural dimensions, namely collectivism, uncertainty avoidance and power distance, associate with favoritism in general, and nepotism and cronyism in particular (Im and Chen, 2020). We can use Gerhardt Hofstede’s 6-D Model and try and identify some cultural motivations for favoritism in Romania.

3.1. Individualism-Collectivism

Individualism-Collectivism illustrates the degree to which society encourages individuals’ independence from the group they belong to (G. Hofstede, G. J. Hofstede and M. Minkov, 2010: 90-91). As far as individualism is concerned,

Romania gets a score of 30. This means that Romania is generally a collectivist society, where "people belong to 'in groups' that take care of them in exchange for loyalty" (Individualism, Hofstede's Insights, n.d.). Social norms in Romania make society more tolerant towards favoritism.

3.2. Uncertainty Avoidance

The Uncertainty Avoidance dimension illustrates "the extent to which the members of a culture feel threatened by ambiguous or unknown situations. This feeling is, among other manifestations, expressed through nervous stress". In addition, Uncertainty Avoidance is also expressed by "a need for predictability: a need for written and unwritten rules" (G. Hofstede, G. J. Hofstede and M. Minkov, 2010: 191). Romania has a score of 90, revealing "a very high preference for avoiding uncertainty" (Uncertainty Avoidance, Hofstede's Insights, n.d.). Hofstede underlines that societies with a high Uncertainty Avoidance score "maintain rigid codes of belief and behaviour and are intolerant of unorthodox behaviour and ideas". Furthermore, these societies are characterized by "an emotional need for rules (even if the rules never seem to work), time is money, people have an inner urge to be busy and work hard, precision and punctuality are the norm, innovation may be resisted, security is an important element in individual motivation" (Uncertainty Avoidance, Hofstede's Insights, n.d.). As far as Romania is concerned, part of Hofstede's analysis does not seem to apply. Punctuality is not one of Romanians' strong points. The concept of "time is money" and the value of hard work, though embraced by certain segments in Romanian society, cannot be considered a feature of the society at large, yet. However, the high Uncertainty Avoidance score for Romania indicates that favoritism is not perceived negatively and may be interpreted as a form of self-protection.

3.3. Power Distance

Power Distance illustrates how less powerful people perceive inequalities within their society. The dimension is defined as "the extent to which the less powerful members of institutions and organizations within a country expect and accept that power is distributed unequally" (G. Hofstede, G. J. Hofstede and M. Minkov, 2010: 61). In Hofstede's analysis, Romania gets a score of 90. This indicates that "people accept a hierarchical order in which everybody has a place and which needs no further justification" (Power Distance, Hofstede's Insights, n.d.). Hence, in Romanian society, people in general rarely challenge the established system and accept the decisions taken by their superiors

without opposition when these decisions seem incorrect. This indicates that a high score for the Power Distance index correlates positively with favoritism.

Conclusions

Although favoritism is generally perceived as a negative manifestation of social exchanges, there are cultures where it is accepted as a reality supported by cultural norms. Romanian society is such a case. Although there is enough Romanian anti-favoritism legislation meant to curb the phenomenon, and in spite of the numerous cases of favoritism reported in the press, there is little evidence that these laws have a marked effect. Romanian society, loyal to its traditional values, and equally unable to get rid of some of the most negative effects of its age-old tradition, marches on.

Favoritism is not a concept to be easily described because, as more recent research has shown, it is neither negative entirely nor positive entirely. In order to understand it better, one cannot adopt a black-or-white approach. New studies have indicated that reciprocal nepotism, for instance, can offer considerable benefits to a family business because the sense of loyalty between the hiring family and the nepot make the latter strive to improve his/her professional performance for the well-being of the entire organisation.

However, one must not infer that, if reciprocal nepotism may be beneficial for a company, it will be equally beneficial for a public institution. In public institutions, financed from the national budget, such as the central and local administration, the national health service or the state educational system, for example, favoritism should not be tolerated. The well-being of the society as a whole, including the institutions mentioned above, rests on a meritocratic selection.

References

- Bellow, A. (2003). *In Praise of Nepotism: A Natural History*. New York: Doubleday.
- crony. (n.d.). In Merriam-Webster Dictionary. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/crony>.
- cronyism. (n.d.). In *Merriam-Webster Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/cronyism>.
- favoritism. (n.d.). In *Merriam-Webster Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/favoritism>.
- Hofstede, G., Hofstede G. J., Minkov, M. (2010). *Cultures and Organisations. The Software of the Mind. Intercultural Cooperation and Its Importance for Survival* (3rd edition). New York: McGrawHill.

- Im, H., Chen, C. (2020). Cultural dimensions as correlates of favouritism and the mediating role of trust. *Cross Cultural & Strategic Management*, 27(3), 417-445. doi: 10.1108/CCSM-09-2019-0165.
- Hofstede Insights. (n.d.). Romania. Retrieved from <https://www.hofstede-insights.com/country/romania/>.
- Jaskiewicz, P. et al. (2013). Is Nepotism Good or Bad? Types of Nepotism and Implications for Knowledge Management. *Family Business Review*, 26(2), 121-139. doi: 10.1177/0894486512470841.
- Jones, R.G. (editor) (2012). *Nepotism in Organisations*. New York and London: Routledge.
- King, W. R. (2006). Knowledge Transfer. In D. G. Schwartz (ed.) *The Encyclopedia of Knowledge Management* (pp. 538-543). Hershey, PA: Idea Group Publishing.
- Miller, D. and Le Breton-Miller, I. (2005). *Managing for the Long Run. Lessons in Competitive Advantage from Great Family Businesses*. Boston, Massachusetts: Harvard Business School Press.
- Muchinsky, P. M. (2012). The Nepotistic Organization. What Is This Place and How Do the People Make It?. In R. G. Jones (ed.). *Nepotism in Organisations* (pp. 43-66). New York and London: Routledge.
- nepotism. (n.d.). In *Merriam-Webster Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/nepotism>.
- nepotism. (2011). In *Oxford English Dictionary*. Oxford: Oxford University Press.
- patronage. (n.d.). In *Merriam-Webster Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/patronage>.
- Schulze, W.S., Lubatkin, M.H. and Dino, R.N. (2003). Toward a Theory of Altruism in Family Firms. *Journal of Business Venturing*, 18(4), 473-490. doi: 10.1016/S0883-9026(03)00054-5.
- sexual favours. (n.d.). In *Merriam-Webster Dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/sexual%20favours>.
- Sikombe, S., Phiri, M.A. (2019). Exploring Tacit Knowledge Transfer and Innovation Capabilities Within the Buyer-Supplier Collaboration: A Literature Review. *Cogent Business & Management*, 6(1). doi: 10.1080/23311975.2019.1683130.
- Stafford, L., Kuiper, K. (2022). Calculating the Rewards and Costs of Personal Relationships. In D.O. Braithwaite, P. Schrodt (eds.) *Engaging Theories in Interpersonal Communication. Multiple Perspectives* (3rd edition) (pp. 379-390). New York and London: Routledge.

About the author

Marina-Cristiana ROTARU is an Associate Professor, Ph.D., the Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania. She holds a Master in British Cultural Studies and a Ph.D. in Philology (Discourse Studies). Her Ph.D. thesis is entitled *British and Romanian Constitutional Monarchies. Their Representations in the Royal Discourse of Queen Elizabeth II and King Mihai I*, published by Institutul European Publishing House in 2020. Her research interests are: British Cultural Studies, British History, Discourse Studies, Legal English, ESP and EPP.

E-mail: marina.rotaru@utcb.ro

**RECENZII DE CARTE –
BOOK REVIEWS**

Avornicesei, O. (2022). *A Practical Course for Simultaneous Interpretation. Sample Speeches and Practical Activities for the Use of Second-Year M.A. Students in Specialised Translation and Interpretation (MATIS)*. București: Editura PRO Universitaria

Reviewed by Carmen ARDELEAN

Profesia interpretării de conferință s-a impus treptat ca realitate profesională reală, pe piața muncii din România din ultimii 30 de ani. Și-a stabilit un statut și o deontologie care se adaptează în permanență realității dinamice internaționale din acest domeniu. Este mai sincronizată acum cu aceasta decât a fost vreodată în anii de definire, iar acest lucru decurge și din faptul că este mai adaptată nevoilor de pe piața profesională din domeniu, unde calitatea este criteriul principal și imuabil. Se formează interpreți de conferință an de an care se lansează pe piața internă și în cadrul instituțiilor europene de profil. Acest context creează un mediu academic pentru acest profil care deschide două mari coordonate de activitate: didactică și de cercetare. Aceste două coordonate sunt la rândul lor într-un proces de definire, care oglindește evoluția din domeniul profesional propriu-zis, dar care are și zone proprii de manifestare unde este ușor în urma activității de pe piața de muncă. Aceasta face pași rapizi condiționați de rigori pragmatice proprii acesteia, cum ar fi realități sociale, geo-politice, economice, culturale.

Interpretarea simultană este o disciplină încă relativ rară în oferta universitară din România, deși a luat amploare în ultimii 25 de ani. Publicațiile din acest domeniu, fie didactice, fie pedagogice sunt la început de drum în configurarea unei oferte calitative și utile în mod real, fie și din perspectiva faptului că este o profesie aplicată prin excelență, a cărei avangardă se desfășoară în cabinetele de interpretare. Însă și domeniul academic al interpretării de conferință începe să se configureze în sens pedagogic și de cercetare iar în acest spațiu este încă loc de manifestare și definire. În acest context, cartea de față, un manual universitar și un instrument didactic pentru orele aplicate de lucru la seminar, orele de interpretare simultană de conferință, reprezintă un pas necesar și important ca abordare, metodologie și conținut. Aceasta își are locul bine-meritat în peisajul de publicații cu caracter didactic din domeniul interpretării simultane. Ea reprezintă un instrument de activități aplicative relevante și inedite.

Valoarea științifică a volumului de față este incontestabilă, fiind menit să fie utilizat în lucrul la orele aplicative de specialitate (interpretare simultană de conferință) din cadrul Masteratului de Traducere și Interpretare Specializată de la Facultatea de Inginerie în Limbi Străine a Universității Tehnice de Construcții din București. Volumul se adresează unei discipline care, conform planului de învățământ al acestui program, se predă în ultimul semestru de studiu și cercetare. Ca atare, el este un instrument de lucru la un nivel foarte avansat și într-un context foarte specific. Însă aceasta este doar o parte din ceea ce îi conferă valoare științifică, pentru că este în egală măsură un volum care poate fi folosit și în afara orelor aplicative din cadrul unui program, ca bază de lucru și practică individuală pentru toți cei care doresc să se specializeze sau să se pregătească suplimentar în domeniul interpretării simultane. Nivelul discursurilor și al exercițiilor este avansat, divers și facilitează dezvoltarea unor deprinderi precum și însușirea unor strategii și tehnici profesionale nelipsite din instrumentarul de lucru al oricărui interpret aspirant.

Discursurile cuprinse în volum se pot folosi ca atare, însă reprezintă și un punct de plecare pentru alte teme și exerciții care se pot diversifica în funcție de grupa de studenți. Domeniul de utilizare – interpretarea simultană de conferință – este foarte specific, la fel și programul de masterat în cadrul căruia va fi folosit, ceea ce îl face un instrument deosebit de util și relevant pentru practicarea deprinderilor necesare interpretării simultane atât în cadrul disciplinei precum și în afara ei. Capitolul de exerciții de la sfârșit cuprinde activități și exerciții practice de interpretare simultană pe baza discursurilor din manual. Sunt exerciții variate, care se pot efectua începând din faza de pregătire a discursurilor, analiză și rostire.

Tematica volumului este de ultimă oră în context intern și internațional. Sunt incluse discursuri, declarații, conferințe de presă ale Președintelui României, Klaus Iohannis, dar și conferințe de presă ale unor lideri mondiali actuali sau din ultimele decenii, care au avut un impact durabil asupra realității internaționale și interne, în România. Problematika abordată este din cea mai diversă și oglindește realitatea de pe piața de interpretare de conferință cu care profesioniștii se confruntă la ora actuală și pentru care utilizatorii manualului se pregătesc cu ajutorul lui.

Volumul conține optsprezece capitole, din care primele șaptesprezece au structură similară, cu o introducere în problematica la care se referă discursul sau discursurile cuprinse în capitolul respectiv sau câte douăzeci și două de

discursuri pe diverse teme actuale preponderent în limba engleză, dar și cu o excepție în limba română, chiar în primul capitol. Introducerea este menită să familiarizeze studenții minim cu contextul în care au fost rostite alocuțiunile aferente și reprezintă un instrument de pornire, de la care studenții pot să meargă mai departe cu documentarea, dacă resimt această nevoie. Introducerile nu se vor exhaustive, ci doar un reper pentru căutări ulterioare în funcție de necesitățile fiecărui utilizator și mai ales de crearea deprinderii, de conștientizare a necesității că aceste căutări și documentări sunt absolut necesare și obligatorii în practica de pregătire a oricărui interpret care se respectă și dorește să se lanseze în zona responsabilă și profesionistă a acestui domeniu nemilos cu standardul mediocru.

Alocuțiunile sunt din zona orală a comunicării și acoperă tipuri precum discursuri, conferințe și comunicate de presă, precum și sesiuni de întrebări și răspunsuri. Acest criteriu de selecție este menit să ajute studenții în formarea deprinderi corecte de interpretare și comportament profesional, în abordarea pasivă (ascultare, înțelegere) dar și activă (rostire, interpretare) a discursului eminent oral, din cadrul comunicării verbale mediate în timp real – pentru că este vorba de interpretare simultană.

Tematica este foarte actuală și radiografiază o serie de realități geo-politice și socio-culturale dintre cele mai relevante din ultimii douăzeci de ani, cu accent pe ultimii 5 ani, până în momentul de față. De la atacurile teroriste de la 11 septembrie din New York, trecând prin înmormântarea fostului cancelar german Helmut Kohl, ieșirea de la președinție a lui Barack Obama, comemorarea atacului nuclear de la Hiroshima din tipul celui de-al Doilea Război Mondial până la evenimentele actualității recente și foarte recente, cum sunt pandemia de COVID-19, conferința COP-26 de la Glasgow privind schimbările climatice, întrunirea liderilor G7 din Germania din acest an și asasinarea fostului prim-ministru al Japoniei Shinzo Abe din iulie și războiul din Ucraina încă în plină desfășurare, discursurile oferă o panoramă și a celor mai importante evenimente cu care se confruntă lumea actuală la nivel mondial.

Capitolul XVIII conține 30 de activități modulate după James Nolan și adaptate la specificul limbii române ca limbă de lucru. Activitățile practice sunt menite să exerseze în mod explicit anumite aspecte necesare interpretării simultane de conferință, cu specificarea în clar între paranteze a mizei fiecăreia dintre ele în dezvoltarea deprinderilor profesionale, de exemplu rostire, anticiparea vorbitorului, compresia ca tactică de abordare a structurilor sintactice complexe, abordarea conjuncțiilor ambivalente, enumerările, fenomenul

deverbalizării lansat de Danica Séleskovitch, markerii anaforici și personificarea ca soluții de redare sintetică a mesajului precum și de eleganță de stil în formularea mesajului în limba țintă.

La sfârșitul cărții se găsește și un registru cu vorbitorii cuprinși în volum, inclus tot ca punct de plecare pentru documentare mai amănunțită și cunoașterea îndeaproape a stilului oratoric al vorbitorilor cuprinși în acest volum. Sursele materialelor au fost scrupulos inventariate, precum și o selecție de materiale de lucru a fost inclusă, pentru o gamă mai largă de idei de activități de lucru și practică, fie în grup, fie individual. Toate materialele sunt incluse cu acordul autorilor sau deținătorilor de copyright, precum și cu respectarea riguroasă a prevederilor din acest domeniu.

About the reviewer

Carmen Ardelean is an Associate Professor, Ph.D., at the Technical University of Civil Engineering, specialized in Translation Studies and Localization.

E-mail: carmen.ardelean@utcb.ro

**RECENZII DE FILM –
FILM REVIEWS**

Eyre, R. (film director) and Kenworthy, D. (film producer). (2018). *The Children Act*. [Motion picture]. United Kingdom and United States: A24, DirecTV, FilmNation Entertainment, BBC Films.

Reviewed by Marina-Cristiana ROTARU

Ethics and ethical concepts may be introduced to students by means of films and books. They are a good starting point to familiarize an audience with ethical topics and make people understand the importance of building awareness of such themes. We believe that a film that can be used for didactic purposes concerning the teaching of ethical aspects is the one entitled *The Children Act*. The title of the film is an indirect reference to The Children Act, a law passed by the British Parliament, according to which it is the court's responsibility to promote the welfare of minors.

An English legal drama, released in 2018, the film tells the story of a female judge who is faced with a moral and ethical dilemma concerning the fate of a sick teenager, who needs blood transfusion in order to survive. The cast includes British Oscar-winning actress Emma Thompson, in the leading role, playing the judge, Fiona Maye. The film is an adaptation of Ian McEwan's novel, *The Children Act*, published in 2014.

Fiona Maye, "a brilliant and wildly admired judge" (Bradshaw, 2017) of the High Court of England and Wales, The Family Division, has to solve the complex case of a seventeen-year old boy, Adam, suffering from leukemia. In spite of the critical state of his health, both the boy and his parents, Jehova's Witnesses, refuse the much-needed blood transfusion on religious considerations.

What will Judge Maye do? Will she respect the parents' religious beliefs, putting Adam at risk, or will she fight for his life, disregarding the family's religious creed? As a judge, she is bound by the judicial oath, which she cannot break: "I will do right to all manner of people after the laws and usages of this Realm, without fear or favour, affection or ill-will" (Judiciary of England and Wales, 2013: 9).

In order to resolve this terrible dilemma, Judge Maye decided to go to hospital and meet the boy to see for herself whether the boy's decision to reject blood transfusion is entirely the outcome of his own conscience or the result of his parents' influence. In order to connect with the boy, Judge Emma (a piano

player herself), asks the young man (who likes playing the guitar) to play a song for her. And a bond is developed.

Will this burgeoning bond help or prevent Judge Maye from making the right decision? Will she remain loyal to the principles of impartiality, integrity, propriety and judicial independence that underlie the professional conduct of a member of the judiciary? Will she use her competence and diligence “to do right to all manner of people”?

Furthermore, the film also addresses legal aspects concerning the rules that regulate the activity of a courtroom. Does Judge Maye disregard these rules by visiting the boy in hospital? When questioned by the judge, shouldn't the boy be regarded as a witness that should be under oath? Should the judge be accompanied by a clerk of the court to record the conversation between the judge and the boy? Does Judge Maye's conduct represent a breach of the professional ethics of a judge?

All these are topics for debate that can help students become more aware of the importance of ethics in professional activities, more specifically, and the role played by ethics in our lives, more generally. The story of Adam, enriched by the brilliant performance of Emma Thompson, makes the film worth watching. From the point of view of teaching Ethics, *The Children Act* is a film that can stimulate students' interest in Ethics and make Ethics be regarded not as a purely abstract topic, but as a discipline with practical application in real life, which can help people understand the far-reaching effect of sticking to or compromising moral principles.

References

Bradshaw, P. (10 September 2017). *The Children Act review – Emma Thompson rules over hot-button legal drama*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/film/2017/sep/10/the-children-act-review-emma-thompson-ian-mcewan-toronto-film-festival-tiff>.

Eyre, R. (film director) and Kenworthy, D. (film producer). (2018). *The Children Act*. [Motion picture]. United Kingdom and United States: A24, DirecTV, FilmNation Entertainment, BBC Films.

Judiciary of England and Wales. (2013). *Guide to Judicial Conduct*. London.

About the reviewer

Marina-Cristiana ROTARU is an Associate Professor, Ph.D., the Technical University of Civil Engineering Bucharest, Romania. She holds a Master in British Cultural

Studies and a Ph.D. in Philology (Discourse Studies). Her Ph.D. thesis is entitled *British and Romanian Constitutional Monarchies. Their Representations in the Royal Discourse of Queen Elizabeth II and King Mihai I*, published by Institutul European Publishing House in 2020. Her research interests are: British Cultural Studies, British History, Discourse Studies, Legal English, ESP and EPP.

E-mail: marina.rotaru@utcb.ro

